

S pionirskimi čepicami na glavi in z rdečimi ruticami okrog vratu pogumno stopajo naši pionirji po poteh, kjer so nekoč hodili njihovi očetje in dedje. Preko ramen imajo obešeno torbo, v njej pa na stotine dobrih želja, ki jih prenašajo iz kraja v kraj. Pot je pionirje kurirje zanesla tudi med naše šolarje. Kurirčkovo torbo so prejeli od svojih vrstnikov iz Mozirja in jo varno prenesli do Motnika, kjer so jo predali kamniškim kurirjem.

Čez nekaj dni se bo v naši dolini ustavila na svoji dolgi poti od Gevgelije do Triglava tudi Titova štafeta in sprejela pozdrave naših občanov.

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1983

1119830994.4

COBISS

SAVINJSKI OBČAN

Leto VI
Številka 4
April 1983

„SAVINJSKI OBČAN“ izdaja Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Žalec.

Ureja uredniški odbor: Jože Jan (glavni urednik), Janez Kroflič (odgovorni urednik), člani: Elza Golob, Franc Izlakar, Franc Ježovnik, Kristjan Markovič, Cveta Mikuž, Irena Terglav, Lojze Trstenjak, Breda Verstovšek, Marjan Vidmar, Nevenka Žohar in Milan Žolnir.

Naslov uredništva: Žalec, Ulica heroja Staneta 1, telefon 710-671

Grafična priprava: Savinjski občan

Tisk: ČGP Večer Maribor

Naklada: 11.000 izvodov

Po sklepu republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 je časnik „Savinjski občan“ oproščen prometnega davka.

Posneto ob 40-letnici 1. konference KPS

OBČINSKI SVET ZSS ŽALEC IN OBČINSKI KOMITE ZKS ŽALEC ORGANIZIRATA V SODELOVANJU Z OSTALIMI DRUŽBENOPOLITIČNIMI ORGANIZACIJAMI OBČINE ŽALEC TER KRAJEVNO SKUPNOSTJO GOMILSKO

PRVOMAJSKO SREČANJE

PRI ŠMIGLOVI ZIDANICI, ZDRUŽENO S PROSLAVO 45-LETNICE

1. KONFERENCE KPS.

PROSLAVA BO 1. MAJA 1983 OB 10. URI.

Združeni smo močnejši

Letos minevajo tri leta, odkar praznujemo 1. maj — praznik dela brez velikana naših narodov in narodnosti — tovariša Tita, in pet let brez njegovega najožjega sodelavca in soborca — tovariša Kardeja. Dela, ki sta jih zapustila velikana naše revolucije, so in bodo prisotna v vsakdanjem delu in življenju. Titova pot je naša pot. Te besede so obljuba in obveza vseh tistih, ki ljubimo domovino, svobodo, socializem, samoupravljanje, neuvrčenost.

Na mednarodnem delavskem kongresu 1889 v Parizu so sklenili, da bodo delavci vseh dežel za 1. maj organizirali manifestacije. Že leto dni kasneje je bila v Sloveniji organizirana prva proslava in s tem se je pričelo tradicionalno praznovanje 1. maja. Še kako zmotno bi bilo, če bi povojna praznovanja primerjali s praznovanji po delavskem kongresu. Takratne razmere so narekovale boj proti izkoriščanju, boj za pravično družbeno ureditev brez izkoriščanja človeka po človeku.

Kljub takratnim prepovedim praznovanj delavskega praznika so le-ta potekala spontano in za takratne razmere množično. Vse pa je bilo pogojeno s pripadnostjo, da se s skupnimi močmi bore za boljšo bodočnost, za pravičnejšo družbo.

Pripadnost pa je vrlina, ki je potrebna tudi v današnjem času. Gre za pripadnost naporem, da zaostren gospodarski položaj premostimo s skupnimi močmi in napor, pri katerih je potrebno tudi odrekanje oziroma da vsak pri svojem delu in v kraju bivanja prispeva svoj delež. V tem si moramo biti enotni vsi: delavci, kmetje, študentje, intelektualci, kratka vsi. Breme stabilizacije mora biti porazdeljeno med vse, vsak mora po svojih močeh prispevati svoj delež.

Rek — v slogi je moč — je še kako aktualen v sedanji družbenoekonomske situaciji. Nič nam ne pomagajo lepo zapisani sklepi, če pri njihovem izvajanju ne bomo dosledni, nič nam ne pomeni kritiziranje, če vsakdo sam ni storil, kar bi mo-

ral, ali če ne sodelovati v skupnih prizadevanjih. Ni lažjega kot videti slabosti sosed, pri tem pa ne videti svojih.

Kljub resnim družbenoekonomskim razmeram pa ne smemo mimo doseženih rezultatov. Morda smo nehoti postali preveč črnogledi in zaradi tega ne vidimo velikih uspehov, ki smo jih in jih še dosegamo. Tovariš Tito je leta 1978 dejal: „Neverjetno je, koliko je bilo doseženega samo v času ene generacije, kot je to v primeru naše. Tisto, o čemer smo nekdaj sanjali in menili, da je nedosegljivo, je resničnost. Težko smo se bojevali pred vojno, pa tudi v vojni in po njej. Miru nismo imeli tako rekoč nikoli; vendar lahko mirne duše rečemo — bojevali smo se dobro. Mislim, da so malokje v svetu toliko storili za preobrazbo dežele.“ Njegova misel je aktualna tudi v letu 1983. Prepričani smo, da bomo enotni tudi v odpravi sedanjih težav in da bomo tudi iz te borbe izšli zmagovalci — kot že tolikokrat doslej. B. Povše

POBRATENJE Ž OBČINO BIOGRAD NA MORU

Pobratenje občine Žalec z občino Kruševac in Bačko Palanko smo s podpisom listine o pobratenju dne 7. aprila 1983 razširili še na občino Biograd na moru.

Biograd na moru je manjša občina na jadranski obali med Zadrom in Šibenikom. V občini živi 15.655 prebivalcev na delu obale in na otokih, ki so po svoji legi in lepota turistično zanimivi. Med otoke sodijo tudi zelo znani Kornati. V strukturi

gospodarstva je več kot polovico udeleženo kmetijstvo, s približno eno petino gostinstvo in turizem, okoli 12 odstotkov pa industrija. Občina ima zelo razvit sindikalno-rekreacijski turizem, saj je večino turističnih kapacitet zasedajo organizacije združenega dela iz celotne Jugoslavije.

Ideja o pobratenju je iz dobrega sodelovanja med Tekstilno tovarno Prebold in občino Biograd na moru,

kjer je Tekstilna tovarna Prebold zgradila nove proizvodne prostore in ustanovila svoj TOZD.

Zbori občinske skupščine občine Žalec so na ločenih sejah dne 30. marca 1983 sprejeli odlok o razglasitvi občine Biograd na moru za pobrateno občino. S sprejetjem odloka smo tudi obojestransko sprejeli obveznosti o nadaljnjem poglobljanju razvoja in utrjevanju prijateljskega sodelovanja delovnih ljudi in občanov, družbenopolitičnih organizacij, organizacij združenega dela in ostalih samoupravnih organizacij in skupnosti, ki je v interesu nadaljnega družbenoekonomskega razvoja in ne nazadnje v krepitvi bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti.

Na osnovi odloka je Izvršni svet Skupščine občine Žalec sprejel program sodelovanja med obema občinama.

ZA PRAZNIK

OF IN 1. MAJ

čestitajo

OBČINSKA SKUPŠČINA ŽALEC
IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE ŽALEC
OBČINSKA KONFERENCA SZDL ŽALEC
OBČINSKA KONFERENCA ZKS ŽALEC
OBČINSKI ODBOR ZSB NOV ŽALEC
OBČINSKI SVET ZSS ŽALEC
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS ŽALEC
SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI OBČINE ŽALEC in

UREDNIŠTVO SAVINJSKEGA OBČANA.

LETOŠNJI DOBITNIKI PRIZNANJ OF

Občinska konferenca SZDL Žalec bo na svečani seji 26. aprila podelila priznanja in srebrne znake OF za leto 1983. Prejeli jih bodo Planinsko društvo Polzela, TVD Partizan Vinska gora, Turistično društvo Vransko, Zdravko Cestnik iz Matk, Dora Eberlinc iz Prebolda, Ivan Kalšek iz Andraža, Alojz Kučer iz Petrovč, Stanislav Polak iz Griž, Jože Vasle z Gomilkega in Anton Vočko iz Liboj.

V kulturnem programu se bo predstavil mladinski pihalni orkester Glasbene šole Rista Savina in Svobode Žalec.

OBISKALI SMO MINERVO ŽALEC

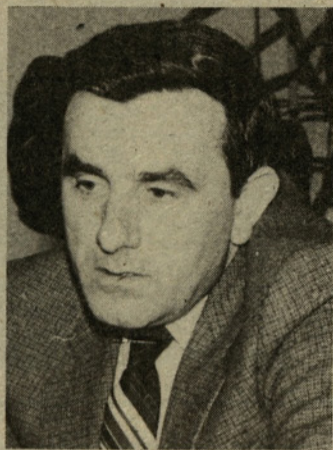
DOBER POSLUH ZA POTREBE TRŽIŠČA

O letošnjem proizvodnem programu in o perspektivi Minerve v okviru SOZD Hmezad smo se pogovarjali z direktorjem Henrikom Krušnikom.

Uvodoma velja zapisati, da je Minerva tudi po združitvi v SOZD Hmezad obdržala status enovite delovne organizacije. Prednosti združitve so na dlani: enotnejše nastopanje na jugoslovanskem prostoru in na tujem, skupna vlaganja in podobne pridobitve.

S. občan: „Minerva se je pred leti znašla v težavah spričo nujnega uvoza surovin, zlasti še, ker zaradi pokrivanja domačih potreb svojih proizvodov ni izvažala. Kako je z oskrbo danes in kaj bi lahko rekli o letošnjem proizvodnem programu Minerve?“

H. Krušnik: „Situacija glede oskrbe surovin je boljša, vendar so še določeni problemi. Med tem smo se tudi močneje vključili v izvoz, pa čeprav se kažejo na jugoslovanskem trgu velike potrebe po naših izdelkih. Pri tem bi omenili le bitko za hrano in obsežne melioracije, ki jih napovedujejo na vseh kmetijskih področjih Jugoslavije. Potrebo po naših cevih in drugih izdelkih bomo skušali kar najbolje pokrivati. Zato že sklepamo pogodbe v okviru SOZD Hmezad. Gre za obojestranske koristi sodelovanja, saj si bo npr. SOZD Hmezad tako zagotovil nujno potrebno koruzo. Tak projekt smo že realizirali s PIK Viro-

Henrik Krušnik

vitica, o drugih pa se še dogovarjamo.

Računamo, da bi se v te posele vključila tudi Strojna Žalec, skratka, obetajo se nam velika naročila.

Položaj je sedaj tak, da se nam zaradi znanih podražitev surovin in vse manj stimulativne cene naših izdelkov zapirajo škarje na škodo finalista.”

Situacija glede oskrbe s surovinami se je izboljšala, saj po izgradnji kapacitet v Pančevem niso več odvisni od uvoza, vendar pa so tu problem cene. Sicer pa je preskrba enkrat boljša, drugič slabša, odvisno od uvoza in predelave nafte.

Za proizvodni program Minerve bi rekli, da ob dobrem posluhu za razmere in potrebe na domačem trgu in na tujem

trgu hodijo po novih poteh, kar pomeni, da v program vnašajo čedalje več finalnih izdelkov, kot so spojni elementi raznih vrst in dimenzij, in podobni, ki jih tržišče išče oziroma potrebuje. Proizvodni program je postal širši, za kolektiv zahtevnejši, za trg pa bolj zanimiv.

S. občan: „Bi lahko navedli večje posle, ki jih sklepata doma in na tujem in kaj ti pomenijo na sedanji stopnici nadaljnega razvoja Minerve?“

H. Krušnik: „Dela bo dovolj, saj jugoslovanski trg zahteva in potrebuje vse več naših proizvodov. Z našo proizvodnjo se prilagajamo potrebam.

Kar zadeva izvoz, smo prav tako že krepko zasidrani v Italiji, kjer z našimi proizvodi že pokrivamo 70 odstotkov potreb, izvažamo tudi v sosednjo Avstrijo pa v Zahodno Nemčijo in drugam. Pred leti smo veliko izvažali v Irak v okviru sestavljene organizacije Dunav-Tisa-Dunav. Pogovori so stekli tudi o možnosti izgradnje tovarne, ki bi proizvajala cevi za njihove potrebe. Mi bi izvozili strojno opremo in sodelovali s tehničnimi izkušnjami.

Trenutno je SOZD Hmezad usmerjen v Nigerijo, kjer se odpirajo možnosti širšega sodelovanja. To je le nekaj primerov, ki kažejo, da se Minerva ne zapira vase, mar-

več se vse močneje vključuje v mednarodno delitev dela.”

S. občan: „Ob naštetih poslih se vsiljuje vprašanje vaših kapacitet. Znano je namreč, da Minerva v minulih letih ni gradila novih prostorov. Kako je s tem?“

H. Krušnik: „Kapacitete Minerve so že premajhne, zato smo se odločili za gradnjo novih prostorov na lokaciji Ložnice. Razvoj in potreba tržišča narekujejo širitev proizvodnih kapacitet, saj bomo le tako lahko prevzemali oziroma se dogovarjali za velika naročila. Priprave tečejo in po naših napovedih bo stekla gradnja v naslednjih letih (1984—85). Za nove naložbe so nam seveda potrebna združena sredstva. Vsekakor gre za naložbe, za smotrno naložbo, ki bi morala imeti prednost v stabilizacijskem programu.”

S. občan: „Bi lahko podrobneje razčlenili tiste proizvode, v katere vlagate kar največ lastnega dela in ki so tako višje ovrednoteni vir dohodka za delovno organizacijo?“

H. Krušnik: „To so različni spojni elementi za potrebe hišnih in cestnih kanalizacij, bazenska tehnika na področju industrijske kanalizacije, za spuste v morje itd. Zadnji dve leti proizvajamo tudi posebne cevi (cepljenke) za potrebe gozdarstva, konkretno za opravilo lesa. Predvsem pa gre za obsežne drenaže, s katerimi je možno izboljšati zemljišča in povečati pridelke, kar je zadnji čas prioritarna naloga pri nas in v svetu. Minerva je za domače potrebe letno že sposobna proizvesti nad 3000 ton PVC cevi, torej količino, ki bo v glavnem pokrila potrebe.”

S. občan: „Povejte še kaj o skrbi za delavčev standard?“

H. Krušnik: „Delavčevega standarda nismo zanemarjali, čeprav Minerva zaradi usihajočega uvoza surovin, od katerih je bila odvisna, ni bila v rožnatem položaju. Uredili smo družbeno prehrano in vlagali izdatna sredstva za razreševanje delavčevih stanovanjskih problemov. Delovna organizacija sodeluje tudi s krajevno skupnostjo in, z ostalimi dejavniki. Tako smo vložili precejšnja sredstva za boljše ceste, pa za razvoj otroškega varstva in v podobne namene.

L. Trstenjak

NAŠI DELEGATI SE IZOBRAŽUJEJO

V večjih delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih je v teh dneh potekala delegatska šola, ki jo je organizirala Delavska univerza. Okrog 350 delegatov si je na predavanjih ob petkih in sobotah nabiralo znanje s področja političnega sistema, gospodarstva, mednarodnih odnosov, dela delegacij in planiranja v delegatskem sistemu. Pri delu delegati namreč v vsakdanji praksi naletijo na številne težave, ki so marsikdaj tudi posledica premajhnega teoretičnega znanja. Zato se je Delavska univerza skupaj s Socialistično zvezo odločila za izvedbo krajsih predavanj o najpomembnejših področjih delovanja našega sistema. Čeprav smo že sredi mandatnega obdobja, organizatorji upajo, da bo pridobljeno znanje koristilo marsikateremu delegatu. Sami udeleženci so menili, da bi podobne oblike izobraževanja morali opraviti vsi delovni ljudje in krajanje, ne samo delegati. Pri sami izvedbi so slušatelji pogrešali nekaj več razgovorov o konkretnem delu delegatov, premalo pa so slišali o problematiki svoje občine.

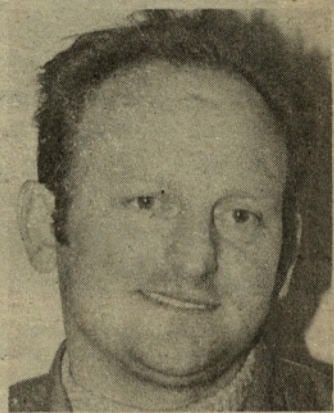
Obiskali smo delegatsko šolo v Aeru Sempeter, kjer so nam povedali naslednje: JOŽE MLAKAR, krajevna skupnost Sempeter, delegat zbora KS: „Delegatska šola je pomembna oblika izobraževanja za vse naše delegate, škoda

Jože Mlakar

je le, da je nismo organizirali že na začetku mandatnega obdobja. Predavatelji so nam predstavili predvsem splošne značilnosti našega sistema, premalo pa so obravnavali trenutno situacijo. Delegatski sistem je dobro zamišljen, v praksi pa imamo težave.

Dogaja se, da delegati iz delovne organizacije in krajevne skupnosti, kjer ta organizacija deluje, na sejah skupščine

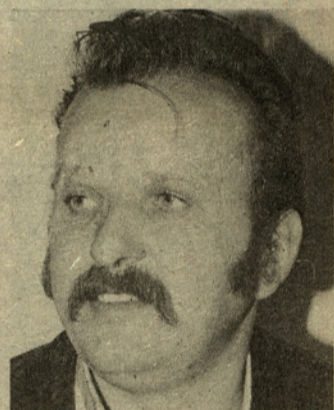

Ivan Šuler

zagovarjajo povsem nasprotna stališča. Kako delovati povezano — to je bila ena izmed tem, ki bi jo morali obravnavati v delegatski šoli.”

IVAN ŠULER, Aero Sempeter, delegat zbora združenega dela: „Šola je nujno potrebna vsem delegatom. Morale pa bi biti že ob samem procesu evidentiranja, saj bi marsikomu olajšalo delo. Tisti, ki so delegati že dlje časa, poznajo zadeve in tudi lažje opravljajo svoje naloge, tisti, ki pa so izvoljeni šele v tem mandatnem obdobju, pa se srečujejo s kopico težav. Ni pa dovolj, da se v proces odločanja vključujejo le delegati, potrebno je sodelovanje vseh delavcev.”

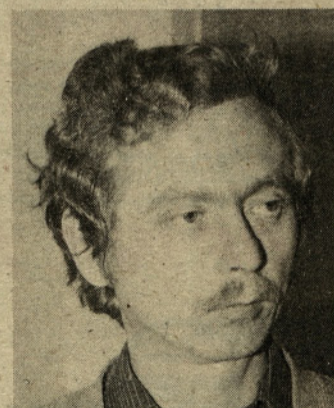
IVAN KORBAR, Sip Sempeter, delegat za otroško varstvo: „Delegat sem že drugo mandatno obdobje in doslej še nisem bil vključen v podobno obliko izobraževanja.

Ivan Korbar

Pri našem delu smo velikokrat premalo informirani. Npr. tovarniška glasila veliko premalo pišejo o delu delegacij in pa o problematiki, ki jo obravnava ta ali ona delegacija. Zato bi delegatske šole morale obravnavati tudi probleme obveščanja delegatov in delegacij.”

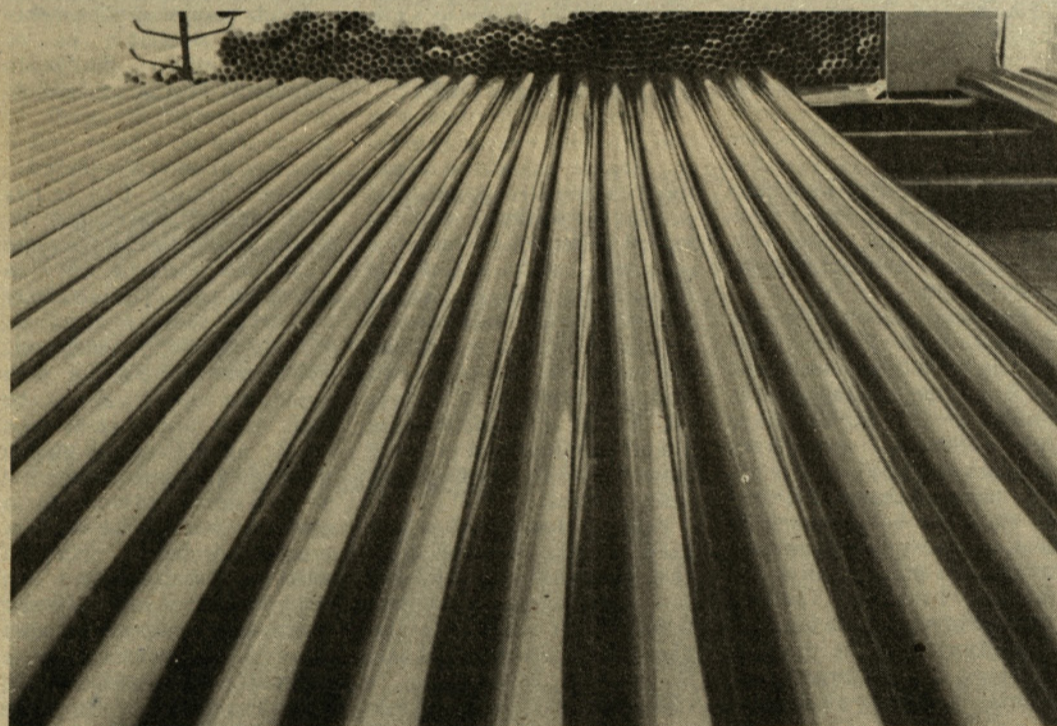
FRANC RAKUN, Lik Savinja Celje, delegat za otroško varstvo in raziskovalno delo: Mislim, da je bila takšna oblika izobraževanja potrebna, pogrešal pa sem bolj temeljito obravnavanje delegatskega sistema. V naši delo-

Franc Rakun

vni organizaciji se delegati srečujejo s številnimi težavami, ker imamo vse strokovne službe v Celju in smo pri obravnavi delegatskega gradiva in pri delu delegatov prepuščeni sami sebi. Tokratna predavanja so bila dovolj dobro pripravljena, kar dokazujejo tudi živahne razprave delegatov.”

Irena Jelen

Sanacija Novega Celja

Vse kaže, da bo Novo Celje z 10-hektarskim kompleksom in obstoječimi objekti slednjič dobilo novo, urejeno podobo in bo s tem zaustavljeno nadaljnje propadanje. Skupščina občine Žalec je namreč že 30. marca t. l. s sklepom prenesla Novo Celje v delovno organizacijo Notranja trgovina Hmezad Žalec.

Direktor Ivan Debelak nam je povedal, da so v teh dneh že imeli primopredajno inventuro in da so

si tudi načrtali program sanacijskih del, kako bi objekti dobili novo funkcijo. Stanje v obstoječimi zgradbami ni rožnato. Večina objektov propada in dosedanje brezvladje je bilo voda na mlin raznim nepridipravom, ki so odnesli vse, kar se je dalo, tudi straniščne školjke, stikala, radiatorje in drugo.

Poslej bo pihal drugačen veter: DO Notranja trgovina je medtem uvedla tudi čuvajsko službo, kar je

bilo nujno. »Vsi objekti so v fazi načrtovanja.« pravi Ivan Debelak in to še posebej velja za objekt 3, v katerega se bodo vselile službe TOZD Mega. Adaptirali bodo tudi objekt bivše uprave, v kateri naj bi delovala polindustrijska naprava za predelavo hmeljskih odpadkov in za zdravilna zelišča.

Zbirajo tudi ponudbe obrtnikov in to v glavnem tistih, ki z Notranjo trgovino že sodelujejo, ki bi bili pripravljene v Novem Celju urediti svoje proizvodne dejavnosti. Poleg starih adaptira-

nih delavnic bo možno zgraditi 25 novih, skratka, vseh prostorov bo za 150 obrtnikov. Pri tem računajo tudi na zdomce, ki so pripravljene v obrtne dejavnosti vložiti svoje prihranke, to je strojne naprave; Notranja trgovina pa bi jim zagotovila delovni program in surovine. Sicer pa sodelovanje z obrtniki in Notranjo trgovino že obstaja. Čeprav bodo proizvodni programi prilagojeni potrebam v kmetijstvu in drugim domačim potrebam bodo omenjene dejavnosti tudi izvozno usmerjene.

Res pa je, da vsega ne bo možno

urediti že letos in to še zlasti velja za kulturno zaščiteni centralni objekt — staro graščino. Sanacija tega objekta je nedvomno prevelik zalogaj za Notranjo trgovino SOZD Hmezad in bo v tem pogledu učinkovito le dobro zastavljeno sodelovanje vseh zainteresiranih dejavnikov, zlasti še občin Žalec in Celje ter njihovih izvršnih svetov.

Za zdaj je nedvomno razveseljivo, da so v Novem Celju stekla dela za njegovo sanacijo in v tem pogledu si DO Notranja trgovina zasluži vso podporo. Tk.

OD DOBRIH USMERITEV JE ODVIŠEN DOBER PLAN

V celotnem jugoslovanskem prostoru v teh dneh spreminjamo in dopolnjujemo srednjeročne plane razvoja. Marsikje so namreč spoznali, da so v svojih hotenjih šli predaleč, nekoliko precenili svoje realne možnosti in si zastavili nedosegljive načrte.

Tudi v žalski občini je prišlo do nekaterih sprememb, obenem pa že razmišljajo o tem, kako se bomo v občini razvijali do leta 2000. Delegati so na zadnji seji skupščine že obravnavali zajeten kup smernic za pripravo dolgoročnega

plana razvoja, ki jih je pripravil Zavod za načrtovanje. Z upoštevanjem nič kaj rožnate gospodarske situacije je kot rdečo nit skózi celoten osnutek moč zaslediti naslednje: nujen je večji izvoz in pa zahteva, da naj razvoj temelji na lastnih silah, na lastnem znanju in lastnih surovinah. Osnutek precej podrobno obravnava razvoj na kar devetindvajsetih področjih, res pa je, da gre za zelo splošne usmeritve. Smernice so namreč šele začetek dokumenta, ki bo v marsičem določal naš jutrišnji dan. V primerjavi s

prejšnjimi leti prinasa osnutek nekaj novosti — tokrat so prvič podrobneje obravnavani nekateri ključni problemi, omejitve in prednosti razvoja v občini, svoje mesto pa so našla v smernicah tudi nekatera področja, kot so družbena prehrana, raziskovalno delo ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na katera smo doslej kar pozabljali. To pa je tudi vse, zaradi česar si smernice zaslužijo pohvalo.

Osnutek smernic je pripravljen v času, ko sploh še niso

znane republiške usmeritve, čeprav bi moral biti izdelan že celoten plan razvoja, z osnutkom pa kasnije že več kot leto dni. Smernice o pripravi dolgoročnega razvoja žalske občine bodo v javni raz; ravi do jesenskih mesecev — dovolj časa torej, da jih bodo lahko obravnavali vsi naši delovni ljudje in občani. Gre namreč za dokument, na osnovi katerega bo izdelan plan razvoja na vseh področjih dela in življenja za naslednjih petnajst let. Če ne bomo že danes pametno razmislili o tem, katere panoge

razvijati, kako ohraniti rodovitno zemljo, kje zaposliti novo delovno silo, bomo to krepko občutili že čez nekaj let. In če se bodo v razpravi lotili smernic tako, kot bi bilo treba, bodo najbrž izrekli marsikatero kritično pripombo na njihov račun. Stara ljudska modrost sicer pravi: slab začetek — dober konec, kar pa nam ne zagotavlja, da bomo s pomočjo slabo pripravljenih smernic skovali dober plan.

PREPREČITI NADALJNJO PADANJE DELAVČEVEGA STANDARDA

O tej najnovejši, odločni zahtevi slovenskih sindikatov smo se pogovarjali s predsednikom medobčinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije za celjsko regijo Rafkom Mlakarjem.

»Zveza sindikatov Slovenije je že večkrat in tako tudi na nedavni seji opozorila, da se razmere na področju gospodarstva v začetku letošnjega leta izredno zaostrejo. Dohodkovna učinkovitost slovenskega združenega dela upada, kar zaostre razmere v delitvi. Zaradi neobvladovanja cen ter naraščajočih izgub pada realni standard delavcev in delovnih ljudi, kar zaostre razmere na področju materialne in socialne varnosti. Vse več je administriranja; rešitve in ukrepi pa potiskajo delavce v slabši samoupravni položaj... Te kritične ugotovitve je moč prebrati v stališčih Zveze sindikatov Slovenije. Kaj menite o tem?«

»Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je na omenjeni seji s kritično zavzetostjo in odgovornostjo obravnaval najnovejši položaj delavcev, zlasti še, kar zadeva upadanje delavčevega standarda preko resolucijskih dogovorov.

V naši družbi je v tem trenutku prisotna na različnih ravneh toliko »skrb« za delo in življenje delavcev, kot da po ustavi in zakonu niso subjekt gospodarstva in odločanja o pogojih in rezultatih svojega dela.

Delavci so v razpravah najpogosteje in z veliko kritičnostjo opozarjali in še opozarjajo, da se njihov družbenoekonomski položaj slabša, da se jim na račun vse večjega administriranja oziroma prostora za samoupravno urejanje pogojev pridobivanja in razporejanja dohodka in da ni breme stabilizacije zaradi neobvladovanja cen in restriktivne politike OD enakomerno porazdeljeno na vse oziroma je v največji meri padlo na osebnih dohodkih.

Položaj je sedaj tak, da je treba ustaviti nadaljnji padec delavčevega standarda in to

smo na omenjeni seji odločno prišli. Zveza sindikatov Slovenije meni, da mora poročilo IS Skupščine SR Slovenije o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije vsebovati temeljito analizo vzrokov, učinkovitosti ukrepov in odgovornosti za uresničevanje oz. odstopanje od družbeno-gospodarske politike za leto 1982. Od pristojnih organov terjamo sprejem ekonomskih ukrepov, ki bodo zagotavljali stabilnejše in bolj usklajene pogoje gospodarstva, realnejše planiranje in uresničevanje sprejetih planov in da ukrepi tekoče gospodarske politike ne bodo slabšali družbenoekonomskega položaja delavcev.

Pri oblikovanju in sprejetju republiške resolucije za leto 1983 smo v Zvezi sindikatov Slovenije odgovorno opozarjali na preveliko restriktivnost politike delitve dohodka in zahtevali izdelano politiko cen. Zaradi neuresničevanja in odstopanja na nekaterih področjih dogovorjene gospodarske politike, ob čemer se poraja družbena klima, kot da dogovorjena politika ne velja, vztrajamo, da je resolucija trden in za vse zavezujoč dokument. Zveza sindikatov Slovenije zato predlaga Skupščini SR Slovenije, da izdela temeljito analizo gospodarskih gibanj v prvem trimesečju tekočega leta. Le-ta naj vsebuje vzroke za odstopanja od resolucije in predloge ukrepov; tudi za morebitno spremembo resolucije. Podobno pobudo naj

Skupščini SFRJ posreduje tudi svet Zveze sindikatov Jugoslavije.

»Kje najti zdravilo za obrzdanje cen, ki skačejo nad resolucijskimi dogovori, povzročajo zmedo in znižujejo standard?«

»Zgrešeno bi bilo z dviganjem cen oziroma z nenehnimi podražitvami reševati osebne dohodke. Menimo, da brez privolitve delavcev ne bi smeli ničesar spreminjati. Nevzdržno je tudi, da potrošniki, ki pa so hkrati proizvajalci, kritizirajo dviganje cen.

hkrati pa dvigujejo cene svojim proizvodom in s tem poskušajo uravnati svoj standard. V tem pogledu je še vse premalo zavestnega dogovarjanja in vse preveč raznih administrativnih posegov. Za uveljavljanje pravih cenovnih razmerij je rešitev družbenega standarda predvsem v višji produktivnosti. V sedanjih situaciji si prizadevamo predvsem zaščiti standard tistih delavcev z najnižjimi OD in takih je v celjski regiji veliko. Seveda pa ne gre, da bi zaposlene delavce obravnavali kot socialne probleme, marveč je treba poiskati druge učinkovite rešitve.«

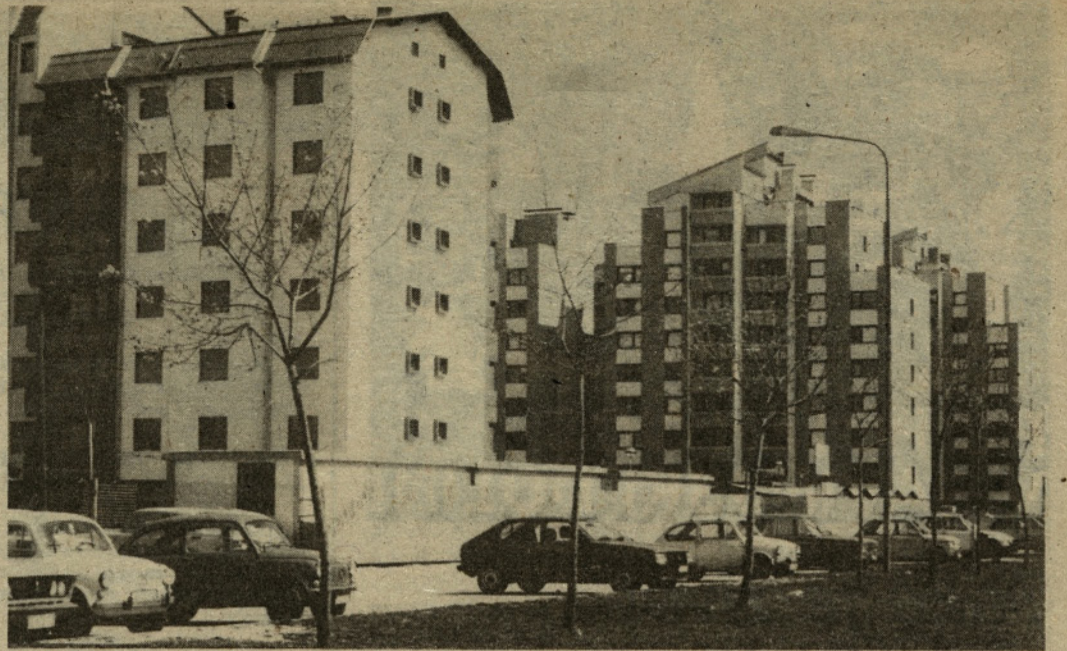
»Ali so sindikati kaj storili, da bi delavcem zagotovili letni odhiti po dostopni ceni?«

»To vprašanje razrešujejo občinski sveti sindikatov in pa same delovne organizacije.

»Gibanje gospodarstva v prvih mesecih 1983 na celjskem območju?«

»Kljub vsem težavam smo z rezultati še kar zadovoljni. Tako kot v republiškem merilu, tudi v celjski regiji v izvozu zaostajamo za predvidevanji. Še vedno ni dovolj repromaterialov, imamo primere, da so bili delavci te ali one DO primorani oditi na večdnevni dopust, ker jim je zmanjkalo surovin. S takimi in podobnimi težavami se bo naše gospodarstvo še sprijemalo.

vprašanja: Lojze Trstenjak

Višje stanarine v družbenih stanovanjih bodo različno prizadele potrošnike

(Foto: L. Korber)

STANARINE BODO KREPKO POSEGLE V DELAVČEV ŽEP

Na seznamu novih podražitev so se s prvim aprilom zopet znašle cene družbenih stanovanj. Slovenija je tako med prvimi, kjer bomo postopoma prešli na ekonomske stanarine, medtem ko v ostalih republikah o tem prehodu v glavnem le še govorijo. To je delno posledica dejstva, da so republike in občine vse do letošnjega leta same odločale in krojile usodo stanarinam, letos pa je svoje prispeval Zvezni izvršni svet, ki je januarja predlagal 30-odstotno podražitev stanarin, kar pomeni še dodatno 0,83 odstotno zvišanje življenjskih stroškov.

Žalska občina sodi v tisto četrtino slovenskih občin, kjer občani plačujejo stanarino še po starem. V lanskem letu je bilo občinski skupnosti za cene dovoljeno 12-odstotno!; nearmo povišanje stanarin, pri čemer stanovanjska skupnost ni smela uveljaviti novega točkovnega sistema. V žalski občini je bilo lani od skupno 11488 stanovanj 22,4 odstotke tistih v družbeni lasti, poprečno pa so morali občani odšteti za 60 kvadratnih metrov stanovanja 1065 dinarjev. Za primerjavo dodajmo, da so morali najgloblje poseči v žep prebivalci Trebnja, kjer je poprečna stanarina za popre-

čno stanovanje znašala 1303 dinarjev, najmanj pa so »občutili« stanarine Sentjurčani — 60 kvadratnih metrov stanovanja je stalo 815 dinarjev.

Pred povišanjem stanarin je v žalski občini uveljavljen nov sistem točkovanja oziroma vrednotenja stanovanj, kar bo glede na sedanje stanje povzročilo višjo ali nižjo stanarino. Istočasno uveljavljajo tudi nov pravilnik o delni nadomestitvi stanarin za tiste družine, ki ne bodo zmogle bistveno višjih zneskov.

Irena Jelen

Preskrba na rešet

Udeleženci aprilske seje sveta potrošnikov pri občinski konferenci Socialistične zveze so tokrat zelo živahno razpravljali.

Namesto brezplodnih razprav, kot smo jih že navajeni, je bilo tokrat malce drugače. Dokaz več, da založenost naših trgovin resnično šepa in da je preskrba tisti čevlji, ki še kako žuli naše občane.

Seje se je udeležil predstavnik Merxa in konkretno pojasnil, kako je s preskrbo nekaterih naših artiklov. Olje, moka in prašek sodijo med tiste proizvode, ki jih bo letos na policah naših trgovin dovolj, če ne bomo sami povzročali težav s prekomernimi zalogami. Tudi 85-odstotna domača proizvodnja sladkorja bo zadostovala za naše potrebe, za ostalih 15-odstotkov pa obljublajo, da jih bodo zagotovo uvozili. Ob vsem tem pa so še neokrnjene republiške in občinske zaloge.

Kako pa bo letos trg preskrbljen s kavo, maslom in mesom? Kavi se bo najbrž treba kar odpovedati. V lanskem letu je Jugoslavija uvozila 21.920 ton surove kave, kar je le tretjina potrebnih količin za normalno oskrbo. Merx, kot glavni dobavitelj kave na našem območju, se je po besedah njihovega predstavnika trdil, da bi vsaj ob večjih praznikih lahko zagotovili toliko iskanega blaga. Žal niso najbolj uspešni, ker zahtevajo države izvoznice kave devizna sredstva ali pa v zamenjavo iščejo hrano — niti enega niti drugega pa nimamo v izobilju.

Čeprav so nam odgovorne republiške službe še pred dvema letoma zatrjevale, da bomo pili manj maslna mleka zato, da bomo pridobili 760 ton masla več, je vse ostalo le pri obljubah. Mleko ima le 2,8 odstotkov maščobe, potrošniki pa

Kdaj bodo naše trgovine spet tako založene, kot pred leti?

(Foto: L. Korber)

še vedno zastoj stikajo po trgovinah in iščejo zavoj ali dva dragocenega masla. O mesu je skorajda škoda izgubljati besede, kajti ob takšnih gospodarskih razmerah, kot jih poznamo danes, bomo naslednjih nekaj let samo pošiljali to dragoceno živilo preko naših meja, z njim pa se bodo gostili in maštali tujci.

Delegati so razmišljali o tem, kako lahko svet potrošnikov pripomore k izboljšanju oskrbe v naši občini. Že pred nekaj časa je bila sestavljena posebna komisija za delitev živil. Toda skupščina meni, da je treba zagotoviti osnovna živila vsem in ne reševati stvari z lokalnimi sistemi oskrbe in z administrativnimi ukrepi. Delegati so na prejšnjih sejah razpravljali tudi o samoupravnem sporazumu o obveznostih trgovskih organizacij in potrošnikov, kjer obravnavajo med drugim tudi založenost in kvaliteto živil. Zanimljivo je podpis sporazuma preložen, ker se pojavlja vprašanje o umestnosti takšnega sporazuma pri napol praznih trgovinah. Člani sveta so opozorili tudi na vse pogostejše pojave vezane trgovine. Glas potrošnikov vse manj zaleže,

predvsem pa ne seže na ušesa velikih trgovskih organizacij, ki se poslužujejo izsiljevanja z vezano trgovino, čeprav jo zakon o glavnom prometu preprečuje.

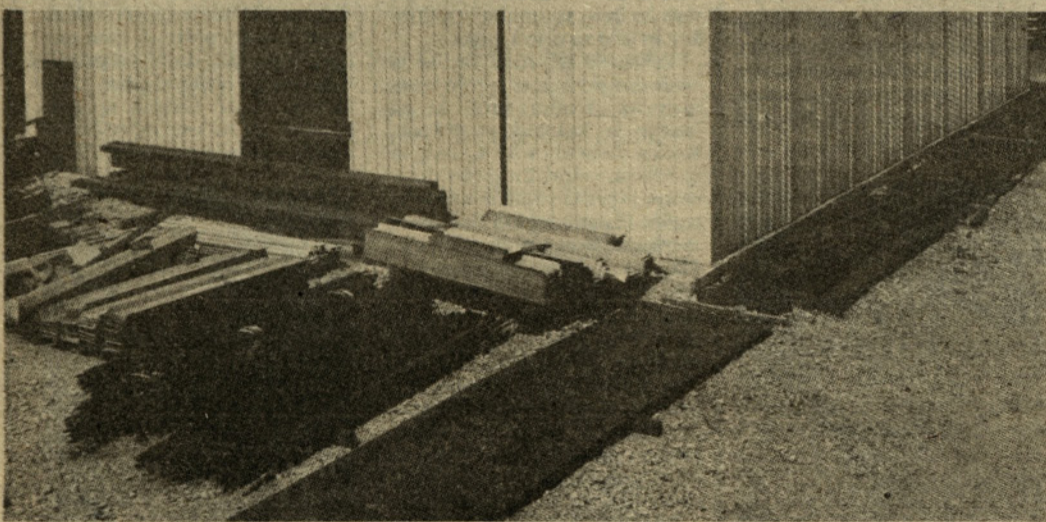
Ko govorimo o preskrbi, se dotaknimo še premoga in zdravil. Čeprav smo na koncu kurilne sezone, pa v velenjskem premogovniku že razmišljajo o dobavi premoga za naslednjo sezono in pa seveda o cenah.

Čeprav je žalska občina že vložila 90 milijonov v rudnik Velenje, bodo morali kupci vplačati za velenjski lignit poleg cene premoga še 38,7 starih tisočakov soudeležbe po toni premoga. Prispevek ni obvezen, potrošnik vplača soudeležbo le prvo leto, s tem pa ima prednost pri nabavi lignita v naslednjih desetih letih pred vsemi tistimi, ki niso plačali prispevka.

In še pogled v lekarno. V Žalcu pravijo, da z oskrbo zaenkrat še ni težav, čeprav se morajo včasih posluževati nadomestnih zdravil. Za naslednje mesece pa obljublajo še boljšo in kvalitetnejšo ponudbo.

Irena Jelen

KAKO JE SEDAJ V SIGMI

Že dober mesec in pol je minilo, odkar so v žalski Sigmii uvedli ukrep družbenega varstva. V razgovoru s člani časopisnega kolegijskega poslovodnega organa smo izvedeli, da se je v tem času že marsikaj obrnilo na bolje, vendar je še precej problemov, s katerimi se ubadajo.

V začetku so vso pozornost namenili predvsem kadrovskim spremembam. Tako so nadaljevali z reorganizacijo obeh tozdov in delovne skupnosti skupnih služb. Zaradi različne dejavnosti obeh temeljnih organizacij združenega dela so del služb prenesli v tozda. To velja za nabavo in razvoj in še za nekatere druge posle, na ravni delovne skupnosti skupnih služb pa so ostali raču-

novodstvo, finance, splošna in kadrovska služba ter koordinacija komercialne in tehnične službe ter razvoja. Na ravni delovne skupnosti sta ostala tudi planiranje in analize. Ob teh spremembah je bilo treba sproti reševati tudi probleme, ki se pojavljajo v proizvodnji. Največ težav je v tem, da dela, tako kot drugod v gradbeništvu, primanjkuje, zato je vsa pozornost usmerjena v pridobivanje novih poslov in to tudi na tistih območjih, kjer Sigma prej ni bila prisotna. V Sigmii namenjajo precej pozornosti tudi novim izdelkom in boljši kakovosti. Tako so že razvili nov Sigmablok, ki bo primeren za gradnjo tako zasebnih stanovanj in hiš kot tudi največjih objektov.

v temeljni organizaciji na Vranskem pa razvijajo novo peč za ogrevanje na vse vrste gorljivih odpadkov. Zanimiv je tudi podatek, da se je stanje v temeljni organizaciji združenega dela v Zabukovici precej izboljšalo. Marča je vrednost proizvodnje narasla v primerjavi z januarjem za dvakrat. Kot vse kaže, so prvi ukrepi rodili sadove. Potrebno pa bo še precej dela. Izboljšati bo treba likvidnost. Pri tem računajo predvsem na lastne sile in pomoč družbe. Še naprej si bodo prizadevali, da bi zaposlili visoko usposobljene kadre.

Pohvalno je tudi da ukrepe z odobravanjem sprejemajo tudi delavci Sigmie, ki si prav gotovo želijo večjo socialno varnost. jv

PO POTEH NOB V SAVINJSKI DOLINI

Tako je živel Slavko Šlander

Že v zgodnji mladosti se je Slavko Šlander vključil v delo raznih društev in organizacij. Sodeloval je v pevskem zboru na šoli v Preboldu ter kot igralec v raznih vlogah na gledališkem odru v Preboldu. V času službovanja v Celju se je udeleževal v sindikalnih organizacijah. Njegova življenjska dejavnost pa se je razmahnila z vstopom v areno revolucionarnega delavskega gibanja.

Takratna ilegalna KP je potrebovala smeje kadre, ki se niso bali garanja, nevarnosti, preganjanja in žrtev. Človek s takimi odlikami je bil Slavko. Študiral je marksizem, vodil sestanke in neutrudno organiziral revolucionarno gibanje.

Po vrnitvi iz „robije“ v Mitrovici se na obzorju poleg razrednega pojavi nov sovražnik — nemški nacizem, katerega vojaška sila že nekaj let kasneje ogrozi naš nacionalni obstoj in življenje. Slavko obiskuje partijske organizacije po vsej Štajerski in jih pripravila na boj proti fašistični nevarnosti. Organizira I. konferenco KPS v Šmiglovi zidanci. Ob zaključku se tovariš Tito zahvali Slavku za dobro pripravo in potek konference.

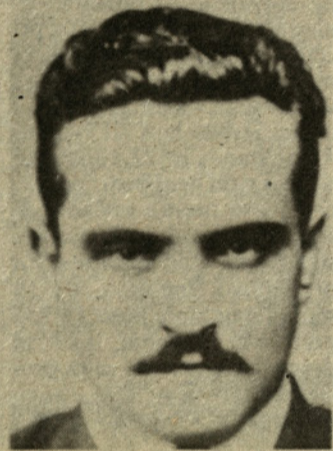
Leta 1940 se Slavko z odhodom v ilegalo izogne internaciji v taborišče Bileče. Celo leto obiskuje svoje znanec in sodelavce na terenu širom Štajerske. Šele po nesreči na smučeh, ko si je zlomil roko, je padel slučajno v roke orožnikov. Zopet mora v zapor. Izpustijo ga malo pred okupacijo.

Po okupaciji živi še nekaj časa doma v Latkovi vasi pri težko bolni materi, po njeni smrti pa odide 1941. v partizane, kot sekretar pokrajinskega komiteja KPS za severno Slovenijo, ki ima sedež v Mariboru.

Pisateljica Milica Ostrovska je v knjigi Kljub vsemu odpor o Slavku zapisala:

„Zdaj, ko je Štajersko pogazil tujec, je bil prav Šlander poklican, da zbere v njej vse borbene ljudi in jih pripravi na vstajo. Šlander je postal nešteto ilegalnih javk, v mestih in po vaseh, vso deželo je križem prepotoval, pogosto ure in ure kar peš. Ljudje so ga najprej spoznali kot zobotecnika, potem pa so ga globoko

spoštovali kot nesebičnega, do kraja prepričanega političnega borca. Od leta 1932. dalje je živel v trajni negotovosti, vedno preganjan in zasledovan, brez trenutka pravega odnosa. Vsi ti naporji so načeli njegovo zdravje, lica so mu bila upadla in blede, samo velike, temne oči so gorele kot

Slavko Šlander

prej. Kamorkoli je prišel, so vsi takoj občutili, da je stopil mednje pomemben človek, osebnost. Ni govoril mnogo, poslušal je in pretehtaval, kar so govorili, a ko je s tihim in preudarnim glasom spregovoril, so vsi negibno prisluhli vsaki njegovi besedi in si jih klene in modre poskusili vtisniti globoko v zavest. Če je kdo podvomil v njegove besede, ga je znal prepričevati počasi in vztrajno. Tako se mu je vsakdo moral pokoriti, pa najsi je zahteval kaj še tako težkega, saj je sam jemal vedno najtežje breme na svoja ramena. Tako je tudi zdaj, med okupacijo, neprenehoma delal, ne meneč se za svojo telesno šibkost, poln silne volje in žareče vere v svoje veliko poslanstvo.”

Kot takšnega smo poznali Slavka še prej, ko je bil doma v Preboldu, ko je bil kot sotovariš v Mitrovici na „robiji“, ko je na terenu vodil ilegalne sestanke ali pa delal v svoji zobozdravstveni ordinaciji kot dober strokovni delavec. Tudi pri tem delu je bilo njegovo plačilo ne vloženo delo, ampak socialni kriterij pacienta.

Slavkovo vedenje pred gestapovskimi mučitelji in pred puškinimi cevmi okupatorja avgusta 1941, je bilo herojsko. Njegovemu junaškemu življenju je sledila junaška smrt.

A. K.

NA DOPUST V BANJOLE

Počitniški dom ZZB v Banjolah pri Puli je pričel odpirati vrata tudi zunanjim gostom.

Vabi lep dom, prekrasen zaliv, pokrit bazen z ogrevano morskovo vodo. Kar pa je najvažnejše — za današnji čas dokaj ugodne

pozicijske cene. Dom bo odprt od 1. septembra.

Občani, ki bi želeli izkoristiti to ugodno prilikost, predvsem pred sezono in po njej, ko se cene še občutno manjše, dobijo podrobnejše informacije na občinskem odboru Zveze borcev Žalec

Komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Žalec na podlagi odloka o podeljevanju priznanj občine Žalec (Uradni list SRS, št. 20/79), poslovnika o podeljevanju priznanj občine Žalec (sprejetega na seji občinske skupščine dne 28. 2. 1980) in seje komisije z dne 19. aprila 1983

RAZPISUJE

POGOJE IN ROK ZA DAJANJE POBUD ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE ŽALEC V LETU 1983

Komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Žalec razpisuje pogoje in rok za dajanje pobud za podelitev naslednjih priznanj občine Žalec:

1. GRBA OBČINE ŽALEC V VSEH TREH STOPNJAH: ZLATI, SREBRNI IN BRONASTI GRB

Skupščina občine podeljuje grb občine Žalec za posebne uspehe na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti, za izredne dosežke na področju razvoja samoupravljanja, delegatskih odnosov, za družbenopolitično delo v drugih organizacijah, skupnostih in društvih.

2. PLAKETE OBČINE ŽALEC

Skupščina občine Žalec podeljuje plaketo občine Žalec za uspehe in dosežke, s katerimi se povečuje ugled občine Žalec na gospodar-

stvem, kulturnem, športnem področju ter na področju splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite.

3. Skupščina občine Žalec podeljuje grb občine Žalec in plaketo občine Žalec tudi za življenjsko pomembna dela posameznika.

Za priznanja občine Žalec so lahko predlagani: posameznik, skupina, organizacija združenega dela, krajevna skupnost, samoupravna interesna skupnost, druge organizacije ali društva.

Predloge za podelitev priznanj občine Žalec lahko podajo: delovni ljudje in občani, občinska skupščina in njeni organi, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije ter druge organizacije, skupnosti in društva.

Predlog za podelitev priznanja občine Žalec naj vsebuje:

- naziv in naslov pobudnika
- datum, ko je bil sprejet sklep
- ime in priimek ter naslov predlagane osebe oziroma naziv in naslov predlagane organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije ali društva
- utemeljitev, ki mora vsebovati vse potrebne podatke za sprejetje ustrezne rešitve:
  - a) za posameznika: opis celotnega dela in uspeha pri delu, s poudarkom na posebnih zaslugah predlaganega
  - b) za organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije in društva: kratek prikaz razvoja in uspešnosti poslovanja
- vrsto predlaganega priznanja

Predloge za podelitev priznanj sprejema kadrovska služba skupščine občine Žalec do 15. maja 1983

Priznanja bodo podeljena na slavnostni seji vseh zborov občinske skupščine za praznik občine Žalec v mesecu juliju 1983.

Prvomajska roža

Skupina partizanov je v nočnem hladu sedela ob malem ognju. Ves dan je prav po aprilsko deževalo, zato so bili do kože premočeni. Radi bi se vsaj malce posušili, čeprav so vedeli, da ni varno kuriti v gozdu blizu vasi. Na stražo so postavili Matjaža, za katerega so trdili, da ima mačje oči. Bil je zadnji aprilski dan, noč pred prvim majem. Vsi so molčali in pestovali vsak svoje misli.

Naenkrat se je oglašil Dolgin, večni študent: „Mejduš fantje, je bilo prejšnja leta za prvi maj lepo. Zjutraj sem si prvil rdeč nagelj in hajd na Rožnik. Tam je bilo vse živo, vam rečem. Kar je v Ljubljani vsaj malo dišalo po rdečem, je bilo to jutro zbrano na Rožniku. Ha, vam rečem, kako smo se zravljali z žandarji! Enkrat sem jih pošteno dobil z gumijevko, ko sem žandarju rekel, da je kraljevi pajac. In kako svečano je bilo, vam rečem, ko je zazvonil še

cerkveni zvon. Seveda zvonjenje ni bilo namenjeno našemu praznovanju, pa se je vseeno lepo stapljalo z našim razpoloženjem. Vam rečem, kar donelo je, ko je množica na tem našem hribu pela „Hrabro bratje bojevnikni“. Mejduš, bom po vojni še glasneje pel, še bolj bo donelo, ker nas bo več.”

„Ja,“ se je oglašil starejši Martin, „tudi pri nas v celjskem Westnu smo praznovali prvi maj. Rdečih nageljnov pa nismo nosili, kaj bi bitka od blizu dražili. Zato pa so goreli kresovi po vsej Savinjski in na Mrzlici je mrgolelo ljudi. Od otrok, do najstarejšega knapa.

Ja, fant, tudi tam so imeli orožniki vsako leto veliko opraviti. Če bo zjutraj vedro, bom lahko videl to našo prvomajsko Mrzlico.”

„Pri nas na vasi pa nismo praznovali. Če je bilo lepo, sem zapregel vole in ostal

največkrat kar cel dan na polju,“ se je oglašil Janez, doma nekje iz Prlekije. „Vedeli pa smo, mi mlajši, kaj se dogaja za prvi maj po mestih in večjih krajih. Iz naše vasi je bilo v mestu nekaj fantov v šolah. Ob nedeljah so nam pripovedovali o proletariatu in o razrednem boju, pa tudi o Partiji je tekla beseda. No, kaj bi, saj sem sedaj v tem boju tudi jaz kar z obema nogama in rad sem to, kar sem. Polje bo ta čas počakalo. Vonjam zemljo, kako se prebuja.”

Janez je utihnil in s paličico pobežal v ogenj. Iskre so se razpršile in za trenutek razsvetlile obraze fantov.

Nenadoma je v noč zadonel klic „stoj“ in se zvil s točo izstrelkov. Fantje so skočili na noge, Dolginu je uspelo pomendratii celo mali ogenj. Hiteli so iskat zaklon v strmih bregu. Bilo jih je pre malo, da bi nudili odpor sovražniku, pa tudi niso vedeli za njihovo moč, kajti streljanje je bilo tako silovito, da je kazalo na veliko premoč.

Hiteli so v beg, se spotikali, drselo jim je po mokri ilovici, begala pa jih je tudi misel, kaj je s stražarjem. Nehote so v temi drug za drugim tipali z očmi.

Streljanje v dolini je pojenjavalo, le tu in tam je še nevarno telesnilo mimo njih. Malo pod hribom so se zbrali, da se oddahnejo. Nemo so se preštevali. Manjkala sta stražar Matjaž in Dolgin. „Kako hudiča,“ se je čudil Janez, „saj je bil Dolgin vedno pred menoj. Videl sem, da je nekajkrat pošteno pogrnil.”

Noč je minevala. Po gozdu so se dvigovale puhaste meglice. Rožnata zarja je označevala lep dan. Mrzilo jih je, saj se jim je obleka še vedno lepila na telo, vendar so kot po dogovoru vsi naenkrat krenili nazaj po prehojeni poti, da poiščejo stražarja in Dolgina.

Na Dolgina so našli nedaleč od kraja počitka. Naslanjal se je na veliko bukev. Mlado majsko jutro ga je daleč od Rožnika zateklo s krvavo rdečo rožo na prsih.

Cveta Mikuž

ŠIVALA STA UNIFORME ZA PARTIZANE . . .

ALBIN SMRKE: NA SEZNAMU ZA STRELJANJE

Smrketova družina v Zužem-bergu je bila že pred vojno znana po svoji napredni usmerjenosti. Fantje so telovadili pri Sokolu in tako ni bilo naključje, da so jim Italijani že leta 1942 zažgali hišo.

„Brat Jošt je kmalu odšel v partizane, ki so se pojavili tudi na našem območju.“ je razpredal svoje spomine partizanski krojač Albin Smrke, sedaj upokojenec v Dolenji vasi. Ker zaradi naglušnosti ni mogel v partizane, je v bratovi delavnici šival uniforme za partizane. Delal je pri bratu, krojaškemu mojstru, in tu v delavnici sta se kmalu povežala z NOV.

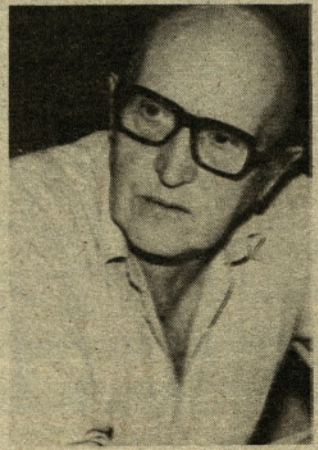
„Da bi naše sodelovanje z NOV ohranili v konspiraciji, smo šivali tudi za domačine, vendar smo v glavnem delali za partizane. Zužemburg je bil precej belogardistično obarvan, zato smo morali biti skrajno previdni, da ni prišlo do izdaje.

Težava je bila tudi v tem, ker za partizanske uniforme ni bilo blaga. Pomagali smo si s starimi oblekami, ki smo jih parali in prekrajevali v bluze in jahalne halče ter titovke. Tudi sam sem nekoč dal svoje obleke, da smo oblekli nekaj borcev.“ je pripovedoval Albin.

Največji teror se je začel, ko so po kapitulaciji Italije prihrumeli Nemci in belogardisti. Vohljali so povsod, zapirali, pretepali domačine in streljali. Velikokrat so bežali v bližnjo dno, da so se reševali. Nekega dne so zajeli tudi Albina in ga z ostalimi do-

mačini zaprli v staro sodnijo. Namenili so jih za internacijo, vendar se je Albin tudi to pot nekako rešil zaradi svoje naglušnosti.

Teror je bil vse hujši. Bilo je leta 1945, tik pred osvoboditvijo, ko so belogardisti umorili večjo skupino domačinov. Na seznamu sta se znašla tudi Albin in bratova žena Marija.

Albin: »Zvedel sem, da bodo belogardisti morili, zato sem prosil Marijo, da se umakneva v hosto. «Ne morem, zaradi dveh otrok!» je dejala. Pa bi bilo boljše, da bi se umaknila, kajti belogardisti so jo zverinsko umorili in poprej si je morala sama izkopati grob. To so bili strašni časi, ki jih leta ne zabrisujejo. Albin je po osvoboditvi delal nekaj časa v tiskarni, slednjic pa se je ustabil v Dolenji vasi. Najbolj srečen je, ko ga obiščejo sinova, snahi in štirje vnuki.

SLOVENSKA ZASTAVA NA SMREKI

Obiskali smo Martina Hriberška v Preboldu, nekdanjega partizanskega krojača. Kmalu jih bo imel sedemdeset, upokojen je in z ženo Marijo preživljata prijetno jesen življenja. Oba se tistih viharnih partizanskih let živo spomnita. Dogodkov bi bilo za celo knjigo.

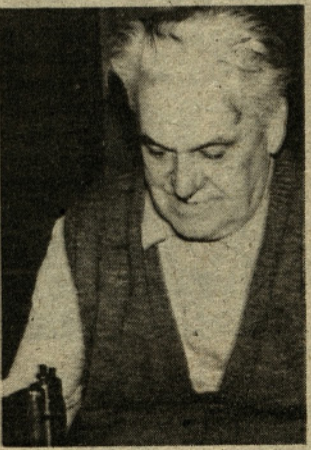
Takrat so bili hudi časi in iz tistih dni jima je ostala le stara svingerica, šivalni stroj, ki ga Martin še kakšenkrat požene. Komaj sta prišla v Mokronog in je Martin odprl krojaško delavnico, je prišla vojna in z njo vse tegobe. Za mladega krojača so se začeli kmalu zanimati partizani. Blaga za uniforme ni bilo, zato je bilo treba parati in prikrjevati stare vojaške plašče. Martin je na skrivaj sešil kakšne hlače, bluzo ali ukrojil titovke. V njegovi delavnici je med domačimi pomočniki sedel italijanski krojač, zato je bilo treba delati skrajno previdno, da okupator ne bi izvedel, da mojster dela tudi za partizane.

Martin se spomni, kako je izdelal uniformo komandantu Gubčeve brigade Stanetu Potočarju in še drugim častnikom partizanske vojske. Največ so krojili takrat titovke, da so borci lahko zamenjali klobuke in druga civilna pokrivala, ki niso sodila v urejeno vojsko. Čas je bil tak, da nihče ni zahteval plačila, zlasti pa je šlo za partizane. Z živili, ki so jih za šivanje prinašali okoljski kmetje, pa so se preživljali.

Ko so Nemci leta 1944 Martina aretirali in odvedli na prišilno delo, je postalo za ženo Marijo še težje.

Marija je bila pogumna ženska. Nema lokrat je kar v torbici prenašala zdravila za partizane

in to skozi italijanske straže. Na dnu je imela zdravila, zgoraj pa stare čevlje, s katerimi se je namnila k čevljarju. Niso ji prišli na sled. Pa se je zgodilo, da bi morala na določeno mesto odnesti kar precej zajeten paket z zdravili. Morala je skozi straže in ko jo je vodja pobaral, kam gre, mu je odvrnila, da bi paket morala izročiti neki družini. Nič hudega sluteč Italijan se ji je ponudil, da bo sam odnesel paket na omenjeno mesto. To je

tudi storil, ne da bi pogledal, kaj je bilo v paketu.

Nekoč so se domačini dogovorili, da bodo za prvi maj izobesili slovensko zastavo. Marija je imela nekaj malega rdečega blaga in potlej so zastavo sešili, naslednje jutro pa je že vihrala na vrhu smreke. Italijani so bili besni, vendar niso izvedeli, kdo je to storil. Takih in podobnih dogodkov je bilo več. Nanje so ostali lepi ali trpki spomini.

Lojze Trstenjak

POLZELANI SMO ZA NAPREDEK KRAJA

Krajani Polzele smo ZA napredek kraja. Potrebujemo mrliško vežo, gasilski dom, vodo, posodobljene ceste, obnoviti moramo staro šolo in objekt Partizana. Solidarno in složno bomo podprli reševanje naših problemov. Na referendumu se bomo izrekli ZA.

Razprave o samoprispevku in referendumu so bile pretekle mesece na Polzeli v ospredju, potrebe po izgradnji nekaterih objektov pa so znane že dalj časa. Pravkar končane razprave v vaških svetih so pokazale visoko zavest krajanov in pripravljenost, da s skupnimi močmi s sredstvi občanov uresničijo zastavljeni program vlaganj v nekatere objekte. Prižgana je torej zelena luč, zato se organi krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij že pripravljajo za odločilni trenutek na referendumu.

Sprejet je torej predlog programa samoprispevka, ki zajema izgradnjo mrliške veže s pripadajočo komunalno ureditvijo, obnovu objekta stare šole, soudeležbo pri izgradnji gasilskega doma, obnovo poslopja Partizana, izgradnjo sekundarnega vodovodnega omrežja in posodobitev krajevnih cest. Za uresničitev tega programa bi potrebovali 37 milijonov, iz samoprispevka bi zbrali predvidoma 25 milijonov, razliko potrebnih sredstev bi zbrali še pri samoupravnih interesnih skupnostih in v organizacijah združenega dela.

PET LET KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA

Krajevni samoprispevek bi po predlogu skupščine KS

krajanji začeli plačevati s 1. 7. 1983 z naslednjimi stopnjami:

0,80 % osebne dohodka zaposlenih delavcev in 0,80 % prejemkov iz naslova pokojnin, vendar so upokojenci, ki prejema manj kot 8.000 din pokojnine, oproščeni plačevanja samoprispevka.

1,80 % od bruto osebne dohodka in presežka dohodka iz obrti samostojnih obrtnikov, ki svojo dejavnost opravljajo v krajevni skupnosti, in 12 % od letnega katasterskega dohodka, odmerjenega lastnikom kmetijskih zemljišč, s tem da so tisti, katerih letni KD ne presega 1000 din, oproščeni plačevanja samoprispevka, saj bi bil njihov prispevek manjši od stroškov obračunavanja.

Povejmo še to, da so te stopnje najnižje od že uvedeneh krajevnih samoprispevkov v drugih krajevnih skupnostih naše občine.

IVAN POTEKO, predsednik skupščine KS: »Potrebe in pobude za izgradnjo nekaterih objektov na Polzeli so prisotne že nekaj let. Nanje so nas občani še posebej opozarjali na sestankih vaških svetov lansko jesen. Spoznali smo, da problemov ne bo mogoče rešiti, če ne bomo pripravljali sami seči v žep in poprijeti za delo. Tako smo dali pobudo za uvedbo samoprispevka. Naloge smo se lotili z vso resnostjo, zavedajoč se, da ne bo lahka. Temeljito smo pripravljali predlog programa vlaganj in virov financiranja, seveda skladno z realnimi možnostmi. V razpravi je bil podprt predlog programa samoprispevka in

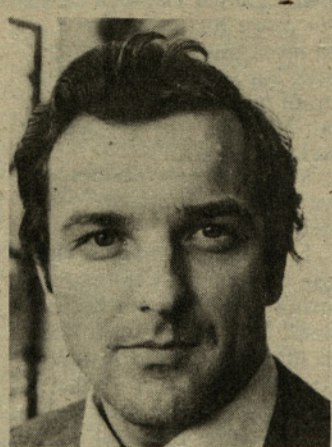
Ivan Poteko

upam, da bo ta izražen tudi na referendumu. Prepričan sem, da se bo tudi tokrat izkazala solidarnost krajanov Polzele kot že tolikokrat doslej.»

DANI PFEIFER, predsednik krajevne konference SZDL: »Družbenopolitične organizacije, druge organizacije in društva na Polzeli so na svojih sestankih obravnavale program razvoja KS do leta 1985. Ugotovljeno je bilo, da

Silva Pur

Dani Pfeifer

je mogoč hitrejši razvoj le z delom in s sredstvi krajanov. Zato je KK SZDL posvetila v tem času največ pozornosti pripravi predloga programa, finančnemu načrtu, javni razpravi in informiranju krajanov. Aktivnost je bila usklajena in enotna; povsod so predlog podprli. Upamo, da bo enotnost tudi na referendumu, ki bo predvidoma sredi maja, ko se bomo na najbolj demokratičen način odločali za naš skupen in lepši jutri.»

Jaka Jeršič

SILVA PUR: »Menim, da je v današnjih razmerah krajevni samoprispevek edini način, da pridemo na Polzeli do mrliške veže in da obvarujemo pred propadanjem nekatere druge objekte. Ker je odstotek nizek, upam, da bo uspel.»

JAKA JERŠIČ: »Kot predvideva program, naj bi plačevali po 0,80 odstotka naslednjih pet let. To prav gotovo ni tolikšna obremenitev, da je ne bi mogli prenesti v dobro cele krajevne skupnosti. Program pa zajema takšne objekte, ki so, če dobro premislimo, zares potrebni, da jih zgradimo in obnovimo.»

STANKO SATLER: »Mogoče bi bilo pred nekaj leti, ko smo nihali med tem, ali naj se odločimo za gradnjo mrliške veže ali ne, še laže. Gotovo pa bo v bodoče še težje, zato je prav, da se za samoprispevek odločimo, saj je v tako veliki krajevni skupnosti kot je Polzela, neobhodno potrebna. Če pa rešimo propada dom Partizana in staro šolo, bomo samo preprečili še večjo škodo in stroške.»

T. TAVČAR

Stanko Satler

ZA RAZLIČEN DINAR ENAK OBROK

Ko smo pred mesecem dni premaknili urine kazalce, smo med drugim morali spremeniti tudi naše nič kaj dobre prehrabene navade. Za vrati pisarn in tovarniških strojev ostajamo ravno v času, ko smo bili vajeni sestri za pogrnjeno mizo v domači kuhinji. Malo je najbrž tistih, ki po končanem delu sredi popoldneva vzamejo v roke kuhalnico in pripravljajo izdatno kosilo. Zato ima družbena prehrana veliko večji pomen, kot pa ji ga v resnici priznavamo. V žalski občini je v organizirano prehrano med delovnim časom vključenih približno 90,1 odstotek delavcev. Za dobrih 58 odstotkov pripravljajo delovne organizacije obroke v lastnih kuhinjah, medtem ko je 32 odstotkov delavcev odvisno od tistega, kar jim pripravijo v loncih naši gostinski obrati. Kaj vse pa se skriva pod pokrovom družbene prehrane?

KAKOVOST ZADOVOLJUJE, MOČNO PA ŠEPA PREVOZ

Pripetilo se je nekega sobotnega dopoldneva. Na dvorišče ene izmed naših delovnih organizacij je zapeljal tovornjak, ki je na prvi pogled že zdavnaj odslužil svojemu namenu. Nič posebnega, boste dejali. Tudi nam se je zdelo tako, dokler niso delavci izpod oguljene platnene strehe in prav obupano zamazane notranjosti privlekli posode s hrano. Pa ne le zaprte posode, temveč tudi dve košari kruha. Nepokriti in nič kaj zavarovani pred umazanijo — seveda.

Oglasili smo se v nekaterih naših delovnih organizacijah, gostinskih obratih in pri vseh tistih odgovornih tovariših, ki skrbijo za družbeno prehrano v naši občini. Le nekaj obiskov je bilo potrebnih, da smo se lahko prepričali naslednje: s kvaliteto hrane so veliko bolj zadovoljni tisti, ki prejema malico v tovarniških menzah, veliko slabše pa je tam, kjer morajo čakati na obroke iz centralnih kuhinj ali pa gostinskih obratov. Ob sami pripravi so malice sicer okusne in tople, toda tran-

sport je v večini primerov nemogoč in popolnoma neprimeren, zaradi česar se zmanjšuje kakovost obrokov.

Glede količine in kaloričnosti so mnenja zelo različna. Delavci za tovarniškimi stroji pravijo, da so kljub malici marsikdaj lačni, medtem ko zaposleni v skupnih službah menijo, da je hrana preveč izdatna. Takšna mnenja so razumljiva, kajti za delovne organizacije velja, da pripra-

Le malokaterim delavcem pripravljajo hrano v tako sodobno urejenih prostorih kot, jih imajo v šempetrskem Sipu.

vijo ponavadi le en obrok in delavci nimajo možnosti izbire.

V praksi skorajda ne uresničujejo strokovnih podlag za sestavo obroka med delom, po katerih naj bi malice bile res takšne, da bi nadomestile med delom porabljeno energijo. Malice bi morale zagotoviti približno 20 odstotkov celodnevne energijske potrebe, če pa upoštevamo naše slabe prehrabene navade, da zjutraj hitimo v službo brez zajtrka, pa mora malica pokriti še tistih 10 odstotkov. Delavcem, ki opravljajo lažja dela, bi morala malica vsebovati 2100 KJ (500 Kcal), tisti, ki opra-

MALICE RAZLIČNO BREMENIJO DELAVCEV ŽEP

V naših delovnih organizacijah plačujejo delavci zelo

različne prispevke k ceni posameznega obroka. Npr. v Juteksu morajo delavci iz ne-

vljajo zelo težka fizična dela, pa bi z obrokom med delom morali dobiti 4620 KJ (1100 Kcal). Takšne in podobne strokovne zahteve v naših obrokih niso upoštevane, v zadnjem času pa strokovnjaki poleg kaloričnosti vse bolj poudarjajo tudi biološkost hrane. Dodajmo še to, da organizirana družbena prehrana ne pomeni le gotov topel obrok med delom, temveč štejemo za organizirano prehrano tudi hladne ali kombinirane obroke, za kar pa naši delavci niso najbolj navdušeni.

posredne proizvodnje odšteti iz svojega žepa 10 dinarjev, tisti v skupnih službah pa 15 dinarjev. Delavci-Slovina, za katere pripravljajo obroke v NAMI, prispevajo 12 din, medtem ko bodo v Sipu lastno udeležbo povečali od sedanjih 14 na 18 dinarjev. Marsikatero pripombo smo zabeležili tudi na račun dvojnega vira financiranja obrokov med delom. Delavcem iz materialne proizvodnje se financira malica iz materialnih stroškov, zaposleni v skupnih službah so dobivali regres iz sklada skupne porabe, višine pa so seveda različne. Čeprav na krožniku dobijo vsi približno enako. Največ pripomb na ceno obrokov imajo gostinci, ki hočejo pri vsej zadevi spraviti kakšen dinar tudi v svoj žep.

Skrb za družbeno prehrano bi se morala letos še toliko bolj

povečati zaradi ukinitve vrednostnih bonov. V naši občini je zaradi zdravstvenih razlogov ali zaradi narave dela prejemale bone okrog 10 odstotkov. Marsikje je bilo laže odšteti bone, kot pa poskrbeti za prehrano, zato so ponekod izdajali vrednostne bone tudi brez soglasja sindikata. S prvim januarjem lahko dobijo denarno nadomestilo le bolniki in terenski delavci, vsem ostalim pa morajo poskrbeti za ustrezen obrok. Izgovora ne kaže iskati v pomanjkanju finančnih sredstev, saj objekti družbene prehrane ne sodijo med negospodarske investicije in je za te namene moč uporabljati sredstva sklada skupne porabe.

DELAVCI NE ZAUPAJO DRUŽBENI PREHRANI

Čeprav imamo v žalski občini po besedah strokovnjakov in primerjavi z regijo še kar zadovoljivo prehrano, pa se naši delavci le poredko odločajo za pripravljeno kosilo v tovarniških in gostinskih restavracijah. Npr. v Sipu lahko delavci dobijo tudi kosila, pa je le 30 delavcev domačo kuhinjo zamenjalo s tovarniško.

Sicer pa je za celotno Slovenijo značilno, da bi kljub kvalitetno pripravljeni hrani le majhen odstotek ljudi obdoval v objektih družbene prehrane, kar kaže na nezanimost in odvisnost od domače kuhinje.

Kljub temu pa skrb za še večjo kakovost družbene prehrane ne bi bila odveč.

Irena Jelen

SMOTRNI VLAGANJA ZA PROIZVODNJO HRANE

Kako pridelati v naši občini več hrane, kar še posebej velja za prirajo mesa in mleka, in z razpoložljivimi viški izboljšati preskrbo na trgu, je bila rdeča nit razprave na nedavni seji sveta za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL Žalec. Živinoreja je tako na celjskem območju, kot v SR Sloveniji, glavna proizvodna panoga, zato ji še naprej posvečamo posebno skrb.

Prirast živine se bo povečal le za 200 krav, hkrati pa si bomo prizadevali za višjo proizvodnjo mleka in mesa v okviru že obstoječega staleža živine, saj imamo tu še velike možnosti.

Iz predložene razporeditve sredstev sklada za intervencije v kmetijstvu povzemamo, da bo v te namene na voljo 22.100.000 dinarjev, od tega se bo z davkom iz OD po stopnji 0,5 odstotka nabralo 21.600.000 dinarjev.

Na podlagi odloka o zrtavljanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane dajemo poudarek pospeševanju živinoreje na domači krmini osnovi, družbeno organizirani poljedelski proizvodnji, delovanju kmetijske pospeševalne službe in pospeševanju kmetijske proizvodnje na hribovitih območjih.

Med tem ko gre pri premijah za povečanje živinoreje, pri premijah za mleko in pitance, sofinanciranju pospeševalne službe in urejanju višinskih pašnikov za republiško sovlaganje (skupaj 15.053.031 din), bodo vsa ostala vlaganja zajeta iz občinskih sredstev.

Hmezad-Kmetijstvo Žalec namenja 570.400 dinarjev za sofinanciranje analiz zemlje, vzorcev krme, vzorcev silaže, poskuse v poljedelstvu, za namakanja itd., ZS Savinjska dolina Žalec bo imela na voljo skupaj 1.865.000 dinarjev za pospeševanje poljedelstva in živinoreje. Kmetijska zemljiška skupnost Žalec bo z namenjenimi sredstvi financirala začetna dela na urejanju komasacijskega postopka za kompleks Kaplja vas — Vransko; in za druga agrarna dela milijon dinarjev. Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec bo porabil za izobraževanje občanov in za varstvo rastlin 200.000 dinarjev, Sadjarstvo Mirošan 240.000 din, Čebelarstva zadruga Petrovčič 180.000 din, Zveza čebelarških družin Žalec 25.000 din, Veterinarska postaja Žalec 2.581.000 dinarjev. Največja postavka je za osemenje plemenic in sicer omenjajo 5000 osemenitev, kar bo stalo 1.750.000 din.

Tk. L.

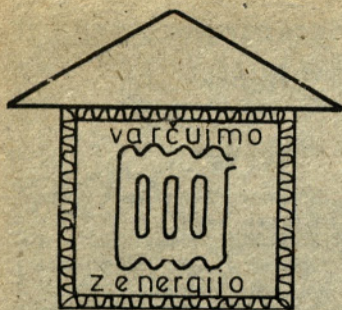
O KMETIJSKI MECHANIZACIJI

Kmetijski inštitut Slovenije letos praznuje 85-letnico svojega delovanja. Kot nam je na nedavnem posvetu v Žalcu povedal direktor Slavko Gliha, ima praznovanje izrazito delovno obeležje. V ta okvir sodita tudi posvet o opremljanju družbenih kmetijskih obratov za poljedelsko proizvodnjo v Žalcu in mariborski posvet o razvojnih možnostih živinoreje.

Slavko Gliha je na žalskem posvetu med drugim dejal, da morajo biti družbeni kmetijski obrati tehnološki poligon za naše kmetijstvo. Pomeni, da morajo imeti vrzno tehnologijo z vsemi pridevki sodobnega, in to še zlasti velja za rastlinsko oziroma poljedelsko proizvodnjo. Ta pa polno zaživi le v velikoserijskih proizvodnji. Izkušnje kažejo, da brez sodobne strojne opreme in cenene poljedelske proizvodnje.

V sedanjih gospodarskih zagatah pa je ravno opremljanje s stroji pomembna naloga, vendar pa tu zavedamo na razne prepreke. Zato je toliko bolj potrebno ugotoviti dejanske potrebe, spodbuditi domačo strojno industrijo k večjim dosežkom oziroma poiskati možnosti za najnovejša nabave. Pomembno je tudi, da ugotovimo, kako izkoriščamo naravne danosti — predvsem zemljo (skladno z biološkimi zahtevami), aii ohranjamo plodnost tal oziroma, kaj bi morali pri svojem ravnanju nujno spremeniti.

Rudi Kronovšek

Varčevanje z energijo v stanovanju

V zadnjem času je prav gotovo najzanimivejša in najpopularnejša vrsta energije — sončna energija. Marsikdo, tudi strokovnjaki so bili v začetku prepričani, da je sonce rešitev za večino energetskih težav. Trdili so, da bodo že okrog leta 2000

1112 kWh/m². Za primerjavo naj omenimo, da je bilo v letu 1980 v Sloveniji z zgorevanjem goriv pridobljenih 58.510 MWh energije ali kar 385 krat manj, kot je pripadlo na naš prostor sončne energije. Torej predstavlja sončno obsevanje neizčrpen vir ener-

PLOŠČATI SONČNI KOLEKTOR

razvite dežele pokrivalo približno 20 odstotkov svojih energetskih potreb z sončno energijo. Raziskave pa so pokazale, da sonce le ni »vsemogočno«, njegova energija pa se lahko prav gotovo s pridom uporabi.

Sončno obsevanje, imenovano tudi **globalno**, je vrsta **direktnega in difuznega** sončnega obsevanja. Direktno je obsevanje pri popolnoma jasnem nebu, difuzno pa pri oblačnem nebu. Delež obeh pa je odvisen od geografske lege, letnega časa in drugih meteoroloških pogojev. Na osnovi dvajsetletnega poprečja je bilo izračunano, da dobimo v Sloveniji pri povsem jasnem vremenu 1749,5 kWh/m² na leto, pri oblačnem pa 474,5 kWh/m² sončne energije na leto. Zaradi 50 odstotnega oblačnega vremena znaša letna količina le

gije. Ker pa je njegova gostota relativno nizka, so za njeno zajemanje potrebne relativno velike sprejemne površine.

Tehnične možnosti za uporabo sončnega obsevanja

Sončno obsevanje lahko uporabimo tako, da ga pretvorimo v toplotno energijo v sprejemnikih (SSE), imenovanih tudi kolektorji. Če je naš namen ogrevati zgradbo s sončno energijo, mora biti leta zgrajena tako, da je že sama po konstrukciji neke vrste sprejemnik, kar pomeni pasivno ogrevanje, uporaba SSE (kolektorjev) pa pomeni aktivno ogrevanje in se uporablja predvsem za **segrevanje potrošne vode (sanitarne)**, ki jo je potrebno segreti na 45 do 60 stopinj Celzija.

Pri tej vrsti segrevanja so se najbolj izkazali ploščati ko-

lektorji z enojno ali dvojno zasteklitvijo. Absorber pod steklom je sestavljen iz cevi ali votle plošče in vpija sončne žarke, pri tem pa ogreva vodo. Zaradi boljšega vpijanja mora biti črne barve ali pa mora imeti selektivni premaz, kar je še bolje. S hrbtni strani mora biti dobro toplotno zaščiten, da se segreta voda ne ohlaja.

Najosnovnejši sistem za segrevanje sanitarne vode vsebuje:

1. **Sprejemnik sončne energije (kolektor)**, katerega površina je odvisna od količine vode, ki jo segrevamo. Velja, da m² kolektorja zadostuje za 50 litrov vode v bojlerju. Optimalni nagib kolektorja za letošnje uporabo je 40 stopinj. V zimskem času se učinek poveča, če je nagib 60 stopinj, v poletnih mesecih pa 20 stopinj. Orientirani morajo biti praviloma na jug, vendar so dovoljena odstopanja do kota 45 stopinj, pri tem pa je potrebno izračunano površino kolektorjev povečati.

2. **Bojler s toplotnim prenosaikom**, ki služi za prenos in akumulacijo toplote. Njegov volumen naj bo vsaj en in polkrat večji kot je dnevna poraba vode. Pri štiričlanski družini je poprečna dnevna poraba vode 200 litrov, kar pomeni, da mora imeti bojler vsaj 300 litrov volumna, za katerega je potrebna površina toplotnega prenosa dva do tri kvadratne metre.

3. **Cevni sistem in armature**: Kolektorji in bojler so povezani s cevmi, po katerih

se pretaka voda ali posebni p.c.ti zmrzovanju odporni medij (glikol). Cevi so lahko bakrene, pocinkane ali črne, premera 3/4.

4. **Obtočna črpalka** za kroženje medija v zaprtem tokokrogu.

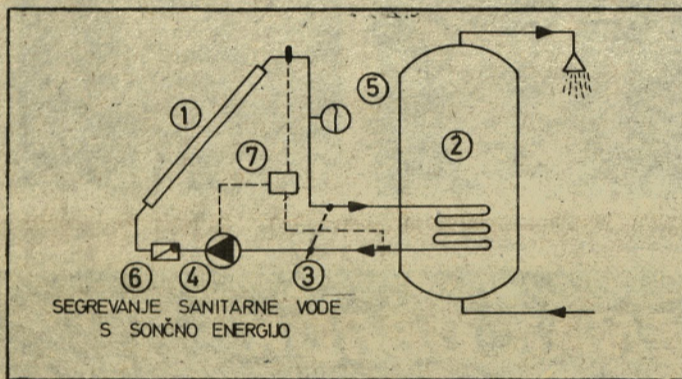
5. **Raztezna posoda** za temperaturno raztezanje medija, volumna 10 do 20 litrov, vgrajena pa mora biti po ustreznih predpisih.

6. **Protipovratni ventil**, ki se vgradi za obtočno črpalko in preprečuje ohlajanje bojlerja zaradi morebitnega nasprotnega kroženja medija.

7. **Regulacija (diferencialni termostat)** — navaden dvotemperaturni termostat, ki tipa temperaturo v kolektorju in bojlerju. Kadar je temperatura v kolektorju za izbrano diferenco (npr.: 5 stopinj C) višja kot v bojlerju, požene obtočno črpalko, nakar se začne bojler ogrevati. Ko pa se kolektor zopet ohladi na temperaturo, ki je za diferenco višja od temperature vode v bojlerju, pa črpalko zopet izklopi, da se začne ohlajati sam bojler.

8. **Toplotni medij**, za katerega se navadno uporablja voda z dodatki proti zamrzitvi (antifriz). Ker so ti dodatki strupeni, so potrebne posebne varnostne zahteve. V tujini prodajajo posebno snov (Pkl 300), ki ni strupena in je namenjena le sončnim sistemom.

V prihodnji številki pa nekaj več o ekonomičnosti in izkušnjah pri uporabi sončne energije.

ŠE O RDEČIH ŠTEVILKAH

Nekateri nam očitajo nemišljenost pri gradnji gostinskih objektov in menijo, da vaški hoteli ne morejo biti donosni, pa čeprav imajo še tako svež zrak. Čemu pa imajo hoteli sredi asfalta in betona ter v samem središču onesnaženega zraka storo milijardo in dvesto milijonov izgube, kar bi lahko očitali hotelu Evropa v Celju? Ne gre nam za iskanje senzicij in dodatnega odkrivanja rdečih števil, ki jih v današnji gospodarski situaciji najdemo na vsakem koraku. S številkami, ki se tudi v Šentjurju, Dobrni in drugod na vasi ter v mestnih središčih, vrtijo precej visoko, želimo pokazati le drugo plat medalje. Veselimo naj pometa pred

svojim pragom, je veljala stara ljudska modrost, na katero pozablja avtor prispevka, objavljenega v Delu 13. aprila 1983. Pa ne le to, pozablja tudi na osnovno pravilo novinarskega pisanja-vsestransko in objektivno prikazovanje obstoječega stanja.

Primanjkljaj našega »kroničnega bolnika« v Preboldu je pokrita izguba v skladu z sanacijskim programom, ki je izdelan za nekaj časa vnaprej. Letošnji načrt torej ni nikakršna uganka. Uganka pa je, od kod in zakaj avtorju takšno pisanje, ki delavcem hotela ni v spodbudo.

Irena Jelen

Dan inovacij v Žalski občini

»Tehnični razvoj neke dežele je mogoče meriti po tem, koliko so ljudje obvladali tehniko.« je ob neki priložnosti dejal tovariš Tito. Naša dežela se še zdaleč ni dovolj vključila v sodobne procese znanstveno-tehnične revolucije. Njeno zaostajanje je med drugim opazno tudi v skromnem lastnem doprinosu k splošnim dosežkom znanosti, tehnike, tehnologije in v nezadostnih usmeritvah k lastnim raziskovalnim naporom, Ravno v našem zaostrenem in težavnem gospodarskem položaju je še toliko bolj pomembno delo vseh tistih, ki se ukvarjajo z inovatorsko dejavnostjo. Opuščati možnosti, ki jih nudijo in odkrivajo inovatorji za izboljšanje materialne proizvodnje in splošnega razvoja, bi pomenilo razkošje, ki si ga gospodarsko in tehnično srednje razvita država, kot je naša, ne more privoščiti.

V naši občini imamo nekaj delovnih organizacij, kjer so že pred leti spoznali, kako nujen je razvoj z lastnimi silami in z lastnim znanjem. Njihov razvoj postaja vse manj odvisen od slučajnosti ali od tujih prodajalcev. Lepe uspehe so dosegli delavci inovatorji v kmetijski proizvodnji, kovinsko predelovalni industriji in v nekaterih tek-

stilnih tovarnah. V zadnjem času so tudi vsi tisti, ki jih razvoj na temelju lastnega znanja ni zanimal, spoznali, da so časi enostavnega nakupa tujih licenc minili. Poslovodni delavci doslej niso nikoli odkrito zavirali ustvarjalnega dela, so pa lahko s svojim vplivom in obnašanjem marsikje povsem zavrli proces izumiteljstva. Žal prav taki poslovodni »strokovnjaki« danes nečejo razumeti, da je razvoj inovatorskega dela dolgotrajen proces, ki zahteva planiran pristop, ustrezen razvoj informacij ter izobraževanje.

Letošnja akcija sindikata — dan inovacij v žalski občini — ki je bila zadnje dni aprila, je bila predvsem namenjena široki popularizaciji inventivne dejavnosti. Z razstavo inovacij v Savinovem salonu smo predstavili občanom vse tisto, kar smo na tem področju že dosegli, hkrati pa naj bi razstava spodbudila vse delovne ljudi k razvoju inovacijske dejavnosti ter k znanstveno raziskovalnemu delu. Na posvetu o pomenu inovacijske dejavnosti pa smo spregovorili nekaj več o načinu organiziranja in pospeševanja izumiteljstva v naših delovnih organizacijah.

I. Podpečan

Beograjska banka — letos pomembne naloge

Beogradska banka, Temeljna Banka Ljubljana spodbujajo različne oblike zbiranja in združevanja sredstev, na drugi strani pa namenja precej pozornosti vlaganju sredstev za povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilna področja ter za razvoj primarne kmetijske proizvodnje.

Na konferenci delegatov poslovne enote v Žalcu so za lani načrtovali, da bi se bilančna vsota povečala na več kot milijon dinarjev, načrt pa so presegli za devet odstotkov. Sredstva delovnih organizacij so se z združevanjem depozitov ter z ostalimi sredstvi v primerjavi s planom povečala za enajst odstotkov. Tudi sredstva občanov so bila večja, kot so načrtovali. Zanimiv je tudi podatek, da so lani zabeležili tudi rast deviznih

vlog in to kar za enajst odstotkov. Bilančno vsoto povečujejo sredstva, sklenjena in dogovorjena s samoupravnim sporazumom med Obrtnim združenjem iz Žalca ter iz drugih občin.

Ena izmed osnovnih nalog v letošnjem letu je, da bodo ohranjali devizno likvidnost ter izboljšali plačilno bilančni položaj. Stalna naloga poslovne enote v Žalcu pa je, da se ohrani dinarska likvidnost Beogradske banke. Temeljne banke, kot celote. Poslovna enota v Žalcu si bo prizadevala pridobiti čim več dinarskih in deviznih sredstev, pospeševala bo kreditiranja izvoza, predvsem na konvertibilna tržišča ter skrbela za uresničevanje ciljev in nalog kreditno monetarne politike v tem letu. Banka si bo prizadevala tudi za pridobivanje

dopolnilnih sredstev ter za združevanje dela in sredstev.

Pomembna naloga bo tudi, da bi članice del sredstev združile za določen namen ter tako prispevale k izboljšanju strukture sredstev v banki kot celoti.

Za izboljšanje strukture sredstev bo banka članice spodbujala k združevanju in k vezavi čistega dohodka ter tako omogočila dopolnilna sredstva članicam, ki sodelujejo v druge organizacije združenega dela. Njihov namen bi bil, da bi si na osnovi dohodkovnega povezovanja s sovlaganjem zagotovili oskrbo s hrano, surovinami in z reprodukcijskim materialom. Gre za tiste, ki s sovlaganjem ustvarjajo devizna sredstva.

Po konferenci smo se pogovarjali z direktorjem Beogradske banke. Temeljne banke Ljubljana z Jožetom Tepino in s predsednikom izvršnega odbora poslovne enote Žalec, Miklavcem.

JOŽE TEPINA

»Beogradska banka se zaenkrat uspešno spoprijema z zaostrenimi gospodarskimi razmerami. Tudi v letošnjih planih načrtujemo uspešno poslovanje, ki pa se lahko z nadaljnjimi zaostrenimi in zaradi potreb države hitro spremenijo. Poslovna enota Žalec je med najuspešnejšimi v naši Temeljni banki, izredno pa sem zadovoljen z delom delegatov poslovne enote.«

FRANC MIKLAVC

»Beogradska Banka se v širšem stajerskem področju vse bolj uveljavlja in si pridobiva zaupanje organizacij združenega dela. Težave temeljne banke izpred dveh let so bile na osnovi sanacijskega programa presežene že lani. Vedno bolj se približuje gospodarstvu in občanom, kar dokazujejo tudi podatki. Dejavnost poslovne enote Žalec se širi, zato bo potrebno okrepiti strokovne službe.«

jv in jk

AKCIJA 100 TISOČ PREVENTIVNIH PREGLEDOV

Na pobudo Gasilske zveze Slovenije in v počastitev X. kongresa gasilcev Slovenije, ki bo prihodnje leto v Mariboru, razpisuje Občinska gasilska zveza Žalec v okviru občinskega požarnovarnostnega inšpektorja in sekretariata za notranje zadeve občine Žalec množično akcijo gasilskih organizacij, imenovano 100 tisoč preventivnih pregledov. Akcija se je začela 1. februarja letos, trajala pa bo do 31. marca naslednje leto.

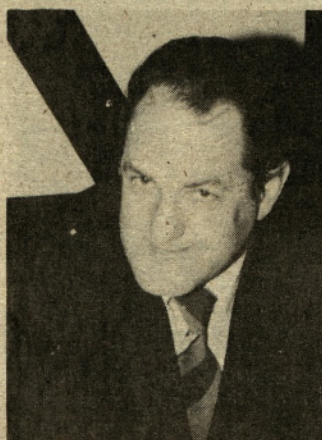
V okviru te akcije bodo posamezne strokovne komisije gasilskih društev obiskovale individualne stanovanjske in gospodarske objekte, stanovanjske bloke in stolpnice, obrtne in poslovne objekte s posebnim

oprazcem oziroma zapisnikom o požarnovarnostnem pregledu.

Komisije imajo le svetovalno in ne inšpekcijske vloge, stranke pa bodo seznanjale s podatki o številu požarov in požarne škode v občini in v krajevnih skupnostih. Hkrati pa bodo stranke strokovno seznanjale o primerih morebitnih eksplozij, samovžiga, požara zaradi gradbenih napak, napak na instalaciji in podobno. Svetovali bodo tudi o nabavi ročnih gasilskih aparatov na kmetijah, pri mehanizaciji v delavnicah in podobno. Skratka, pogovarjali se bodo o vsem, kar bi bilo iz požarnovarnostnega stališča koristno za večjo požarno varnost v občini, zato bi bilo prav, da jih prijazno sprejmemo.

Jože Tepina

Franc Miklavc

PREMALO PESTER RAZVOJ OBRTI

Zahteve po razvoju drobnega gospodarstva niso le trenutna naloga in potreba, da bi odpravili nakopičene gospodarske težave, temveč pomenijo vključevanje tega področja v strukturo našega celotnega gospodarstva. Dosežena stopnja materialnega razvoja nam narekuje zagotovitev raznovrstnejše, popolnejše in bolj klementarne gospodarske strukture. Izkušnje gospodarsko razvitih držav kažejo, da so se manjše proizvodne enote izkazale kot zelo smotrne oblike organiziranja proizvodnje, ki v primerjavi z velikimi DO velikokrat ceneje proizvajajo izdelke in opravljajo storitve. Kljub takšnim ugotovitvam pa delež drobnega gospodarstva vse bolj upada. Danes je npr. v celotnem jugoslovanskem prostoru okrog 9000 obrtnih delavnic manj, kot jih je bilo pred dobrimi petnajstimi leti, ko smo zabeležili rekordno število obrtnih delavnic (145.141). Ne le boljša in pestrejša ponudba blaga in storitev — drobno gospodarstvo nam odpira tudi možnosti za zaposlovanje novih delavcev. V žalski občini je v teh dejavnostih zaposlenih 10 odstotkov vseh delavcev (okrog 1100), ki ustvarjajo približno 100 starih milijard bruto realizacije v družbenem prihodu občine.

Pod pojmom obrt, kot radi v vsakdanjem jeziku rečemo malemu gospodarstvu, ne smemo razumeti le obrtnih delavnic v lasti zasebnikov — tu je tudi družbeni sektor drobnega gospodarstva, kamor sodijo razna instalacijska dela in opravila v gradbeništvu.

Vsaka občina po svoje spodbuja razvoj teh dejavnosti. V žalski občini si precej obetajo od ustanovitve obrtne zadruge, ki bo namenjena predvsem obrtnikom iz žalske občine. Njen osnovni namen bo zagotavljanje potrebnih surovin za normalen potek proizvodnje, česar sedanja organiziranost ni mogla zagotoviti, saj je vključenih le 10 odstotkov obrtnikov iz naše občine. Novost predstavlja ustanovitev sklada za razvoj obrti v okviru zadruge, iz katerega naj bi se financirala obrt, zlasti pa njene deficitarne dejavnosti. Še letos nameravajo izdelati natančen pregled suficitarnih in deficitarnih dejavnosti, kajti doslej ni bilo jasno, katere dejavnosti in storitve naj bi se v občini razvijale počasneje in kje bi bilo treba razvoj še pospešiti. V zadnjem času namreč izstopajo nekatere storitve v naši dolini, kot so npr. avtomobilske, kjer razvoj že dolgo časa tiči na mrtvi točki.

Irena Jelen

POGOVOR Z NAŠIMI DELAVCI • POGOVOR Z NAŠIMI DELAVCI • POGOVOR Z NAŠIMI DELAVCI

V srcu je ostal kovač, kuje pa ne več

Podal mi je veliko, delovno roko in po krepkem stisku sem sodil, da je v njej velika moč. Peter Žohar je v srcu ostal kovač, kuje pa ne več. V Sipovih industrijskih delavnicah že dolgo nazaj dela na montaži. Je najstarejši delavec v kolektivu, zato ga mladi spoštujejo in cenijo.

Kovač je bil že njegov oče. To je bilo v časih, ko so imeli na vsaki kmetiji konje in tako je bil tudi oče čislanih podkovski kovač, ki pa je koval tudi kmečke vozove in podobne reči.

»Jaz nisem bil navdušen, da postanem kovač,« se spominja Peter. »Rad sem prebiral knjige in želel sem v šolo, da bi postal veterinar. Knjige sem prebiral tudi ponoči ob kakšni prikriti leščerbi. Mati je bila zato, da študiram, oče pa ne. Rekel mi je: »Fant, tudi kovaški kruh je dober kruh, pošteno zaslužen. Kovač boš! Kar je rekel oče, je bilo kot pribito.«

Opustil sem misel na študij in odšel za vajenca k kovaču Čedeju. Bil sem bolj malo v kovačnici, pa zato več v mojstrovih hlevih in

na polju. Bil sem hlapec. No obrti pa sem se kljub temu izučil. Ko sem naredil še podkovsko šolo, sem se že dovolj usposobil za samostojno delo. Dnevno sem podkoval tudi po 12 konj. Ko sem bil še vajenec pri Čedeju, sem neki stranki domiselno skoval ličen voziček. Dobil sem desetaka, pa mi ga je vzela gospodinja in rekla, da bo naročila nabožno brošurico. Bil sem žalosten in togočen, saj sem desetaka dobil za dobro opravljeno delo.

Po zadnji vojni se je Žohar najprej zaposlil v Kolarstvu Petrovče, kjer je opravljal razna kovaška dela. Od tam ga je pot zanesla v šempetrski Agroservis. Tudi tu je bil v glavnem obrtniški način dela. Koval je razne stvari in postal vodja kovaške delavnice.

Podjetje se je razvijalo in vse bolj uvajalo industrijski način dela. V novih pogojih so bili kovačnici šteti dnevi in mojster se je preusmeril na montažna dela. Med tem se je v podjetju zaposlil tudi njegov sin, ki je danes tehnolog.

Druga plat njegove ži-

Peter Žohar

vljenjske zgodbe je ljubezen do igranja na odrih, zborovsko petje in delo v gasilski organizaciji. Dolga leta je bil med najbolj zagretimi igralci amaterji v Šempetru, saj je na odru nastopil kar 250-krat. Še danes rad poje, v gasilski organizaciji pa je aktiven že 40 let. 10 let je bil tudi poveljnik. Peter je za aktivno udejstvovanje prejel medaljo dela, ima pa še druga priznanja.

Ko bo odšel v zaslužni pokoj, mu bo težko zapustiti tovarno, kolektiv, v katerem je našel drugi dom.

Tk. L.

SMO SE PREOBJEDLI BELEGA KRUHA

Skozi pisarniška okna je prihajala sončna svetloba pomladnega dne. Le nekaj vrat s stopnicami naju je ločilo od njenega delovnega mesta. Tovarna. Z Marijo Podbrežnikovo sva se pogovarjala o njenih 35 letih dela v kolektivu, ki ga ima rada in za katerim ji bo hudo, ko ga bo zapustila.

Vame zro žive, odkrite oči, od nasmeška razgiban obraz je še brez gub. Utrne se mi misel: le kdaj je minilo teh 35 let?

Ja, kje je že to, ko se je kot 17-letna deklica zaposlila v tovarni za strojem. Postala je tkalka. Takrat je bilo treba delati v težjih pogojih, vendar ni premišljevala o tem, glavno je bilo, da je dobila delo.

Izguba očeta, ki se je kot rudar ponesrečil v libojskem rudniku, jo je hudo prizadela. Še bolj se je oklenila matere, ki je poslej skrbela za družino, prinašala domov skromno plačo in tako so se prebijali skozi življenje.

Spomni se, kako so si delavke prinašale za malico kos kruha in kako jabolko, ki so jo največkrat použile kar pri strojih.

Danes imamo urejeno družbeno prehrano, pa se

dogaja, da jed ostaja na krožnikih pa tudi odvržen kruh se najde. Pa se ob tem spomnim na čas po vojni in se sprašujem, ali se mar nismo preobjedli belega kruha? Rekla bi, da je bilo takrat ob črnem kruhu v nas veliko več optimizma in vere v boljši svet, ki smo ga gradili z ustvarjalnim delom.

Ko se je poročila in je

Marija Podbrežnik

privekal otrok, so se stvari zaplete zaradi neurejenega varstva zlasti še, ker je bilo treba delati tudi v nočni izmeni. Na pomoč ji je priskočila

mati in prevzela skrb za otroka. Če bi to svojo življenjsko pot dala na tehtnico, bi našela veliko več svetlih dogodkov in to je v njej ohranilo optimizem in vitalnost. Rada ima tovarno in ljudi, s katerimi dela, pa tudi njen topel dom je mikaven. Sin se je poročil, ima dve vnukinji, ki sta ji v veliko veselje.

Ko sva omenila upokojitve, se je zresnila in priznala, da bo težko odšla iz tovarne, v kateri je pustila najlepša leta svojega življenja. Hudo ji bo za stroji, ki jim je ves čas stregla z ljubeznijo, za ljudmi, s katerimi je delila tegobe in vesele trenutke. No doma bo našla dovolj dela in slednjič ji bo tovarna še naprej odprta, kajti v Juteksu negujejo lepo navado, da ohranjajo žive vezi s svojimi »pokojevcami«. Zapisali bi še, da Marija na sestankih brez dlake na jeziku pove, kar jo tare in zato jo vsi cenijo.

Se bi se pogovarjala, a je Marija vstala in dejala, da mora za stroj, kajti odšla je od dela. Pa je bilo v njenih očeh veliko več, bila je ljubezen do kolektiva, do ustvarjalnega dela, s katerim tudi tkalka Marija prispeva svoj delež.

Srečno! Lojze Trstenjak

Petindvajset let za krmilom

55-letni avtoprevoznik Franc Štirn iz Petrovče se s 25-letnim stažem voznika uvršča med veterane v žalski občini. Ni šala 25 let voziti tovornjak brez omembe vredne nezgode in to podnevi in ponoči, nemalokrat po slabih cestah.

Štirn je dolga leta prevažal tovore vse do Titograda, skratka po vsej Jugoslaviji, zadnja leta pa ima največ prevozov po severovzhodni Sloveniji in Istri.

»Biti avtoprevoznik, če si zagnan za delo, ni lahko,« pravi Štirn. »Ko voziš, moraš biti spočit, zbran in trezen. Kdor tega ne zmore, naj ne sede za krmilo.«

»Je avtoprevoznikov kruh bel?«

»Nekateri tako pravijo, pa ni res. Lahko bi rekel, da je to trd kruh. Prvi čas po vojni nas je bilo le malo avtoprevoznikov v naši občini. Nisi dobil posojila za nov tovornjak in tako smo nenehno popravljali stare škatle, samo da smo vozili. Takrat sem bil mlad in mi nič ni bilo težko.«

Zadnji čas pa je problem z bencinom in nafto. Štiristo litrov, kolikor dobim mesečno, ni dovolj za sedemtonski to-

Franc Štirn

brezglavo in po potrebi tudi pomaga.«

Da je Franc Štirn dober voznik, ki vzorno skrbi za svoje vozilo, bi sklepali po tem, da je s svojim tovornjakom že prevozil 665.000 km, a je vozilo še vedno brezhibno in bo očitno še dolgo služilo lastniku.

Štirn je kljub 55 letom ostal trdoživ. Če pomisli, koliko-

krat se je zaradi nujnega naročila moral odpovedati topli hrani; pa tudi nočne vožnje so utrudljive. No, Franc pravi, da ga še ni premagala dremavost za krmilom in da se ponoči ne ustavlja na cesti, da bi prespal uro, dve na sedežu za krmilom. Če ga ne preganja čas, se ustavi v kakšni znani gostilni in se okrepeča. Tako že petindvajset let.

»Vas je kdaj zamikalo, da bi med vožnjo zvrnili kozarec vina?«

»Ne. Nimam tako dobrega prijatelja, da bi me nagovoril, da bi med vožnjo poskusil vino. Doma, ko ne vozim, pa spijem kozarec po kosilu.«

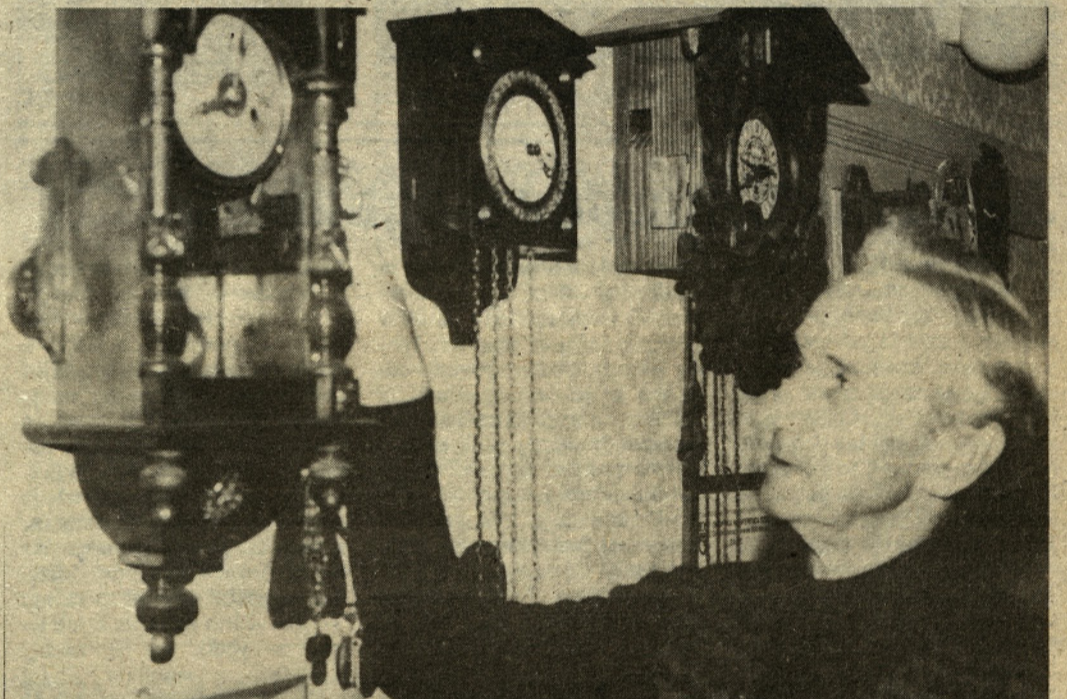
»Kaj menite o štoparjih?«

»Praviloma jim ne ustavljam. Le če opazim kakšnega starega, utrujenega pešca ga vzamem in zapeljem.«

Zapišimo še to, da je bil Franc Štirn vrsto let gospodar in podpredsednik občinskega združenja šoferjev žalske občine in da ima kar velike zasluge za razgibano društveno delovanje, zlasti še pri izgradnji novega poligona v Šempetru.

»Hvala in veselo prvomajsko praznovanje. Franc!«

L. T.

Edmund Božiček s svojimi starinskimi urami

Božičkove starinske ure

Siv dan v marcu je napletenitil koprenaste oblake, za katerimi se je skrivalo sonce. Zunaj na cesti, v starem delu Žalca, je tekel živahen promet, tu v stanovanju Edmunda Božička pa je bilo tiho in domače.

Vse pa se je spremenilo, ko sva stopila v veliko sobo in je Edmund navil mehanizem svojih lepotic. Zatiktakalo in zazvončkljalo je in vsi ti glasovi so se zlili v melodijo. Kot da poslušava ubran orkester.

Najbrž ste že uganili, da je Edmund Božiček navdušen zbiratelj starinskih ur in sploh starin in te njegove starine so bile tudi namen mojega obiska. Povejmo še, da je Božiček tudi numizmatik in da z njemu značilno vztrajnostjo, z znanjem pa tudi z ljubeznijo stare ure in starine lepo restavrira in oživlja. Kdo bi vedel, koliko desetletij so ti predmeti pozabljeni in odvr-

ženi ležali na zaprašenih podstrešjih, sedaj pa tiktakajo in lepšajo stanovanje.

Bili so časi, ko je bil Edmund Božiček šolski upravitelj in mu delo v službi ni dopuščalo veliko časa za kornjčka. Potlej se je upokojil in se ves predal zbiranju in restavriranju starin, zlasti še starinskih ur.

Kar lepo zbirko jih ima, kakšnih štirideset, velikih in majhnih pa tudi takšnih, ki so stare že dvesto let. Ogledal sem si takšno uro z lesenim kolesjem, ki pa še teče in kaže čas. Vsaka ura ima tudi svojo zgodbo. Božiček je tak človek, da staro uro, ki so mu jo prinesli, ne da prej iz rok, dokler ne steče, zatiktaka. Večkrat je to dolgotrajno delo, ki pa je Edmundu poplačano v trenutku, ko steče, oživi.

Poleg ur ima Božiček lepo zbirko starih novcev, več starih slik in kar precej primer-

kov znamenite Schützeve keramike — od stenskih krožnikov do vaz. Pokazal mi je lep primerke stare skrinje z letnico 1796. Potlej sva rekla še nekaj o žalski muzejski zbirki v Savinovem salonu. Največ je predmetov in listin iz življenja hmeljarjev. Kar zajetna je, a še zdaleč ne popolna in nedvomno čaka zbiratelj še veliko dela, da bi z zanamcem pustili vernejšo podobo življenja in dela naših prednikov, še zlasti hmeljarjev.

Žal je v povojnih letih veliko takšnih zanimivih predmetov, ki sodijo v muzejsko zbirko, izginilo v rokah ljudi, ki jim je zgolj za denar (prekupčevanje). Ljubezni do starin pa ne čutijo.

Ko sem odhajal, mi je stisnil v roko krajcar, pravi pravcati krajcar z letnico 1849. Ohranil ga bom za spomin.

Lojze Trstenjak

Nasmešek na bencinski črpalki

Pred Petrolovo bencinsko črpalko v Šempetru se je nabralo ducat vozil s praznimi bencinskimi tanki.

»Deset litrov!« sem rekel mladi ženski v modrem in pokazal bon. Pokimala je, prišla za cev in je naravnala v bencinski tank. Številke so zaplesale in se ustavile. Deset litrov ni veliko. Vzela je bon, spravila denar v torbo, se bežno nasmešnila in že je bila pri naslednjem avtomobilu.

Silva Potočnik dela na tej črpalki že 13 let.

»Vas to delo veseli?«

»Se, kar, sicer pa človek nekje mora delati. Zgolj z eno plačo ni kaj početi.«

»Je delo utrudljivo?«

»Če si mlad in delaš z veseljem, ni. Sedaj, ko je bencin na bone, je več dela. Poprej smo po tekočem traku polnili tanke in zgolj kasirali, sedaj je

Silva Potočnik

treba skrbeti za bone pa tudi manj bencina vozniki naročajo. Nemalokrat je treba natočiti zgolj pet litrov. Človek je pri takšnem delu napet, saj je vsaka kaplja dragocena za nas

in za voznika.«

»Pride kdaj do zapletov?«

»Ne. Ljudje vedo, da brez bonov ni bencina. Zgodi se, da kdo pozabi bone doma, tu na črpalki pa je brez bencina. Če ga poznamo, mu natočimo. V takih primerih nam vozniki takoj pripeljejo bone.«

»Kdaj je na črpalki največ dela?«

»Ob nedeljah in praznikih, ko je med štirimi servisi v občini odprta le črpalka v Šempetru. Hitro moramo delati, da ni vrst.«

»Ali spada med vaše storitve tudi čiščenje avtomobilskih stekel?«

»Tudi. Le če je preveč dela, za to ni časa, kajti ljudje neradi čakajo.«

»Kam za prvomajske praznike?«

»Se ne vem. Če bom prosta, bom priredila izlet v naravo.«

OBRAČUN DELA LJUBITELJSKE KULTURE

V Šempetru so se 25. marca t. l. na letni konferenci Zveze kulturnih organizacij zbrali delegati kulturnih društev žalske občine. Udeležba je bila stoodstotna, navzoči pa so bili tudi predstavniki sosednjih ZKO, ZKO Slovenije, skupščine občine Žalec in šolskih kulturnih društev.

Na konferenci so podali obračun svojega dela za preteklo leto. V bogati razpravi je bilo ugotovljeno, da delo v društvi kljub težavam, s katerimi se v zadnjem času vsi srečujemo, ni upadlo (gorivo, slabi prostori). Dane so bile

določene pobude, predvsem za področje izobraževanja in dela na področju kinematografije. Predstavniki ZKO Slovenije je bil ponovno presenečen nad delom in sodelovanjem z mladino in šolskimi kulturnimi društvi, pri čemer je poudaril, da smo lahko za zgled prenekaterim ZKO v Sloveniji.

Problemsko so delegati razpravljali tudi o prostorih, ki so še kako pereči (Galicija, Ponikva, Šempeter, Prebold, Žalec), ter o kvaliteti in množičnosti. Sprejeli so tudi bogat delovni program. Seveda bo

izpolnitev teh nalog terjala od ljubiteljev kulturne dejavnosti še več sodelovanja in volje, saj nam kultura v zadnjem času zopet postaja bližja. Žato ni vseeno: kaj in kako!

Ob zaključku konference je predsednik ZKO Milan Lesjak podelil dolgoletnim kulturnikom odličja ZKO, ki so jih prejeli:

Zlate plakete:

Franjo Audič, igravec, Žalec, Jože Aubrecht, igravec, Žalec, Ivan Gostečnik, zborovodja, Petrovče, Marjan Kozmus, zborovodja, Žalec, Ivan Marovt, zborovodja, Letuš, Vinko Rizmal, zbofovodja, Polzela, Stanko Novak, organizator, pevec, Polzela.

Srebrne plakete:

Jurij Goršek, organizator, Gotovlje, Rado Kapus, zborovodja, Vranksko, Heri Kuzma, glasbenik, Liboje, Hilda Matelič, igralka, Žalec, Emil Pinter, igravec, Žalec, Ivan Zagode, igravec, pevec, Žalec, Jože Zagode, igravec, Žalec.

Bronasta plaketa:

Janko Kljinc, igravec, Žalec.

PRIZNANJA:

Drago Cehner, zborovodja, Žalec, Valerija Dolar, zborovodja, Prebold, Marija Sovinc, organizator, Gomilsko, Jožica Ocvirk

VELIK USPEH MLADIH GLASBENIKOV

Letošnjega, dvanajstega srečanja učencev in študentov glasbenih šol Slovenije so se v Kranju udeležili tudi mladi glasbeniki glasbene šole Rista Savina iz Žalca. V skupini pihalnih instrumentov so dosegli izredno razveseljive rezultate, za katere jim čestitamo. Andrej Žgank je z rogom v tretji skupini dosegel drugo mesto. Mateja Hribar pa v isti skupini tretje mesto. Aljoša

Gramc je s trobento v prvi kategoriji dosegel peto mesto. Matjaž Pečnik v drugi drugo mesto. Uroš Sanda pa v tretji kategoriji sedmo mesto. Oto Senegačnik je s pozavro zasedel tretje. Miran Strnad pa s tubo drugo mesto.

Za ta pomemben uspeh mladih glasbenikov imata veliko zaslug prof. Vili Trampuš in prof. Brina Zupančič-Rogelj.

PRIPRAVE ZA IZGRADNJO KULTURNEGA DOMA

Priloge na izgradnjo osrednjega občinskega kulturnega doma v Žalcu potekajo po programu režijskega odbora. Pripravlja se lokacijska in projektna dokumentacija, ki bo z investicijskim programom dana v obravnavo republiški komisiji. Če bo republiška komisija soglašala z izgradnjo kulturnega doma, bomo z izgradnjo pričeli v letu 1984.

Sredstva za to investicijo bodo zagotovljena izključno

iz samoprispevka občanov. Zaradi pomanjkanja sredstev se je moral režijski odbor odločiti za zmanjšanje prvotne zasnove kulturnega doma. Tako bo namesto dveh dvoran samo ena, knjižnica naj bi se gradila etažno, zmanjšali naj bi se tudi prostori za amatersko dejavnost. Z zbranimi sredstvi naj bi zgradili najnujnejše prostore, ki so potrebni za kulturno dejavnost občine in krajevne skupnosti Žalec.

Milan Lesjak, predsednik ZKO, izroča zlato plaketo Marjanu Kozmusu

30 let moškega pevskega zbora

Letos mineva 30 let, odkar je bil na Polzeli ustanovljen moški pevski zbor Svobode. Slavnostni koncert je bil v začetku tega meseca, kot gost pa je nastopil mešani pevski zbor Kovinotehne iz Celja. Kot vedno so tudi tokrat peli pred polno dvorano, saj so Polzelani ljubitelji zborovskega petja.

Zbor je bil ustanovljen leta 1953, prvič pa je nastopil 2. oktobra istega leta za krajevni praznik KS Polzela. Prvi pevovodja in soustanovitelj je bil Milan Gerželj. Pri vajah si je pomagal s svojo violino, ker drugega instrumenta ni bilo, note in tekste pesmi pa je razmnoževal na zastarel način.

Imeli so le mnogo volje, da bi znali čim več in čim lepše zapeti. Po desetih letih je zbor prevzel, sedaj že pokojni, Vinko Rizmal. Pod njegovim vodstvom se je zbor pomladil in številčno okreplil. Pevci so najraje peli živahne pesmi, zato so jim še posebej „ležale“ partizanske in borbene pesmi. Svojo dvajsetletnico je zbor proslavil v obnovljenem domu Svobode leta 1963.

Danes šteje zbor 44 pevcev, vodi pa ga Milan Kasesnik. Še vedno velja ustaljen red od ustanovitve dalje, da imajo največ vaj in nastopov od pozne jeseni do zgodnje pomladi. Med pevci so delavci in kmetje.

Nekateri med njimi delajo v treh izmenah, kmečko delo pa tudi terja čelga človeka, tako da se od pomladi do jeseni le težko zberejo. Kljub temu zbor dobro poje. Kot vsak, pa je tudi ta doživljal svoje vzpone in padece. Nikoli ni prišlo tako daleč, da bi razmišljali, da bi prenehali, saj jih združuje predvsem ljubezen do domače, slovenske pesmi, ljubezen do petja. Seveda si želijo doseči kar najvišjo umetniško raven. To jim vedno ne uspe, kljub temu pa vedo, da jih mnogi poslušajo z veseljem. Dolgi aplavzi ob njihovih nastopih so največji dokaz za to.

TONE TAVČAR

Manifestacija zborovskega petja

Ena najmnogičnejših revij pevskih zborov doslej je potekala v soboto, 16. aprila, in v nedeljo, 17. aprila t. l., v Grižah in v Taboru, pod geslom PESEM — OD LJUDI ZA LJUDI. Sodelovalo je 23 skupin ali okrog 700 pevcev. Njihovo izvajanje sta ocenjevala mgr. Branko Rajšter iz Maribora in prof. Radovan Gobec iz Ljubljane. Organizator revije je vsako leto Zveza kulturnih organizacij Žalec.

Oba koncerta sta bila organizacijsko in izvedbeno na primernem kvalitetnem nivoju.

Posebna zahvala za to gre nedvomno v veliki meri Svobodi Griže in KD Tabor. Številni obiskovalci na obeh koncertih pa so potrdili, da vokalna glasba ni priljubljena le med tistimi, ki pojejo, ampak tudi med ljudmi, ki jim je v veselje in užitek prisluhniti lepi pesmi, pa naj si bo to narodna, umetna, naša ali tuja. Saj pesem spremlja človeka vse od njegovega nastanka, se z njim oblikuje in ga vodi v borbi in miru, v veselju in žalosti. In zato je tako zelo naša. Razvedri nas in potolaži, oglasi se, kadar

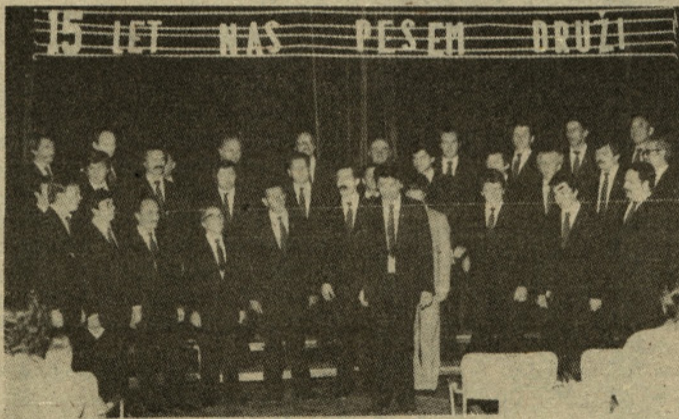
jo potrebujemo in želimo. Čeprav življenje ni le pesem, nam ravno pesem pomaga, da se lažje prebijemo skozenj.

Ob koncu naj še povemo, da je strokovna komisija izbrala najkvalitetnejše zborove, ki nas bodo zastopali na medobčinskem srečanju.

Hkrati pa je to veliko priznanje članom in dirigentom teh vokalnih skupin, kajti vloženi trud in prizadevanje za „stopnico višje“ sta rodila sadove. Čestitamo!

Jožica Ocvirk

15 LET MPZ SVOBODA ŽALEC

Za uspešno 15 letno kulturno poslanstvo, je zbor prejel srebrno plaketo ZKO Žalec.

V soboto je moški pevski zbor Svobode Žalec ob 15-letnem uspešnem in neprekinjenem delovanju na področju vokalne glasbe pripravil jubilejni koncert. Prav letos pa mineva tudi 100 let od ustanovitve Pevske zadruge v Žalcu. Tako se je namreč imenovalo društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1883, petje pa je vodil učitelj Franc Pečovnik. Bogato pevsko tradicijo nadaljuje moški zbor, ki je pod vodstvom zborovodja Marjana Kozmusa dosegel zlasti v zadnjih letih kvaliteten razvoj. Naj povemo, da je leta 1968 zbor ustanovilo Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Žalec, ki se je kasneje vključilo v Svobodo Žalec. Ko smo prelistali kroniko, smo lahko ugotovili, koliko truda in odrekaj je bilo potrebnih za uspešen razvoj. Toda pevcem ni pošla volja, nasprotno, uspehi so jih spodbujali in danes lahko zbor uvrščamo med najuspešnejše v občini.

Številna priznanja, med drugimi tudi Savinova nagrada, dvakratna uvrstitev na medobčinsko revijo, samostojni koncerti v Varaždinu, Bački Palanki in Bilčovsu so le nekateri uspehi zbora, zapisani v kroniki. Ljubezen do petja, tovarištvo in rast zbora združujejo pevce iz Žalca in drugih krajev občine pa tudi izven nje, kar je gotovo svojstven primer. Največja nagrada pevcem pa so vedno bili zadovoljni poslušalci. Teh pa na prepevanju žalskih pevcev nikoli ni bilo malo. In tako je bilo tudi tokrat, ko se je zbor ob jubileju predstavil številnim poslušalcem z novim programom umetnih, borbenih in narodnih pesmi. Prvič pa se je predstavil občinstvu kot korepetitor in dirigent Gorazd Kozmus. Koncert je z recitacijami lepo povezovala Anka Krčmar. Podpredsednica ZKO Žalec Julka Kučer pa je za ta pomembni jubilej podelila zboru srebrno plaketo.

S knjižnih polic

Tokrat se bodo novosti v prodajalni na Šlandrovem trgu razveselili predvsem najmlajši, marsikaj zanimivega za svojo knjižno zbirko pa bodo našli tudi nekoliko starejši bralci. Naše založniške hiše vam ta mesec ponujajo naslednje: **Karl May: zbirka 1 — 16 knjig:** Old Surehand 1—4, Ob Rio de la Plati 1—2, Zaklad v Srebrnem jezeru 1—2, V Kordiljerah 1—2, Vinetou 1—6, 4. knjiga enciklopedije Znanost. **D. H. Lawrence:** Aronova palica, več avtorjev: Vlaganje, shranjevanje in zmrzovanje.

Če se ne boste odločili za nakup novih del, lahko izbirate med knjigami v matični knjižnici. V mesecu marcu ste najraje prebrali: **Uri Avnery:** Izrael brez sionistov, **Johannes Mario Simmel:** Hura, še smo živi, **Tone Svetina:** Med nebom in zemljo, **Oriana Falacci:** Neki človek, **Vitomil Zupan:** Komedija človeškega tkiva, **Graham Greene:** Človeški faktor, **Colleen McCullough:** Pesem ptic trnovk, **Nikola Nikolčić:** Z ranjenci prek Sutjeske, **Jože Volčand:** Naši obrazi v Afriki.

Uspeli tudi v Šeščah

Šešče so bile edina krajevna skupnost v občini, ki ni imela organiziranega kulturnega življenja. Vrsto let si je ZKO Žalec prizadevala, da bi odpravila to vrzel. Žal so bila vsa prigovarjanja in pobude zaman. Krajani Šešče kulturne dejavnosti tudi niso pogrešali, saj pri GD Matke, ki so v neposredni bližini, deluje aktivna dramska skupina, ki redno pripravlja vse priložnostne proslave in prireditve.

Znano je — kdor ima vsaj nekaj, hoče še več. Ko je aktivnost dramske sekcije v Matkah v zadnjem času postala nepogrešljiva, se je pokazalo, da bi poleg igranja, morda tudi kaj zapeli. In prav je tako. Šeščani so začeli razmišljati tudi o drugih dejavnostih (zbor, ansambel, knjižnica ipd.). Za vse imajo tudi primerne prostorske pogoje v združenem domu.

Pobudnik za ustanovitev kulturnega društva je bil Zvone Babič, predsednik KK SZDL Šešče. Ustanovni sestanek je bil 20. marca t. l., kjer so se odločili, da bo njihovo društvo nosilo ime KD SVOBODA ŠEŠČE-MATKE, kajti pred leti je le-ta že bila ustanovljena, a je žal razpadla. Za predsednika je bil izvoljen tokrat Mirko Orter, aktivni kulturni delavec in režiser iz Matk.

Jožica Ocvirk

SEMINAR ZA PEVOVODJE

Kulturna skupnost Slovenije je konec marca pripravila tridnevni republiški seminar za pevovodje v Cankarjevem domu v Ljubljani. Kljub velikemu številu ljubiteljev zborovskega petja v naši občini se je seminarja iz naše občine udeležilo le malo zborovodij. Udeleženci seminarja so spremljali delo akademskega pevskega zbora, ki sodi v sam vrh slovenskih zborov. Udeleženci seminarja so poslušali predavanje o zborovski tehniki ter o izgovorjavi, imeli pa so tudi razgovor z znanim akademikom Cirilom Cvetkom. Poleg zborovodij iz Slovenije so bili navzoči tudi pevovodje s Koroške.

Gregor Pepel

PIONIRSKI KOTIČEK • PIONIRSKI KOTIČEK

Dradi mladi prijatelji. Pred vami so prvomajski prazniki, ki se jih prav gotovo veselite. Morda boste med njimi utegnili napisati kakšen prispevek za svoj kotiček, pa tudi sicer bi bili veseli, če bi se pogosteje oglašali. Res je, da je naše glasilo mesečnik in smo prisiljeni izbirati prispevke, ki so vezani na dogodke ob izidu številke, veseli pa bi bili tudi prispevkov, ki niso časovno vezani. Zal ravno zaradi tega prenekateri prispevek zaradi neaktualnosti obleži v predalu, čeprav zaradi kvalitete tega ne zasluži. Predlagamo vam, da nam prispevke pošljete do 15. v mesecu, objavljeni pa bodo v številki, ki izide konec meseca. Če se odločite za pisanje, nam torej pišite o dogodkih, ki so vezani na ta čas. Z nasvetom, kako in kaj pišite, pa vam bodo prav gotovo priskočili na pomoč mentorji literarnih krožkov vaše šole. Torej le korajžno pero v roke, pa še kakšno uspelo risbo nam pošljite, da bo pionirski kotiček res vaš kotiček!

O tem, kako bodo preživeli prvomajске praznike, so nam pisali člani literarnega krožka osnovne šole Bratov Juhart v Šempetru:

— Z veseljem pričakujem 1. maj, saj temu prazniku sledi dan mladosti in sprejeta bom v ZSMS.

- Prekratki dnevi bodo to.
- Naspala se bom.
- Polna načrtov sem. Priprava kresa in kresovanje, kjer bo tudi ON.
- Morda bomo pa le šli kam.
- Odšli bomo v Ljubljano.
- Do 11. ure bom spala, zvečer pa na kresovanje.
- Sodelovala bom pri pripravah kulturnega programa v naši vasi.
- Lahko bom z dnevnega reda opustila domačo nalogo in učenje.
- Odšla bom v hribe.
- Ta praznik je čas obiskov in razvedrila.
- Privoščila si bom, kar si med tednom zaradi šolskih obveznosti ne morem: kolesarjenje, klepet, poslušanje glasbe...

Prvi maj

Travnik se je razcvetel, gozd v zelenje se odel in pozdravil praznik dela.

Vsi oblaki so zbežali, sončnim žarkom prostor dali, da svečan bo praznik dela.

Ptički k soncu so vzleteli in z vsjo radostjo zapeli: »Prvi maj je praznik dela!«

Robi Natek, Gomilsko

Ljubljenc

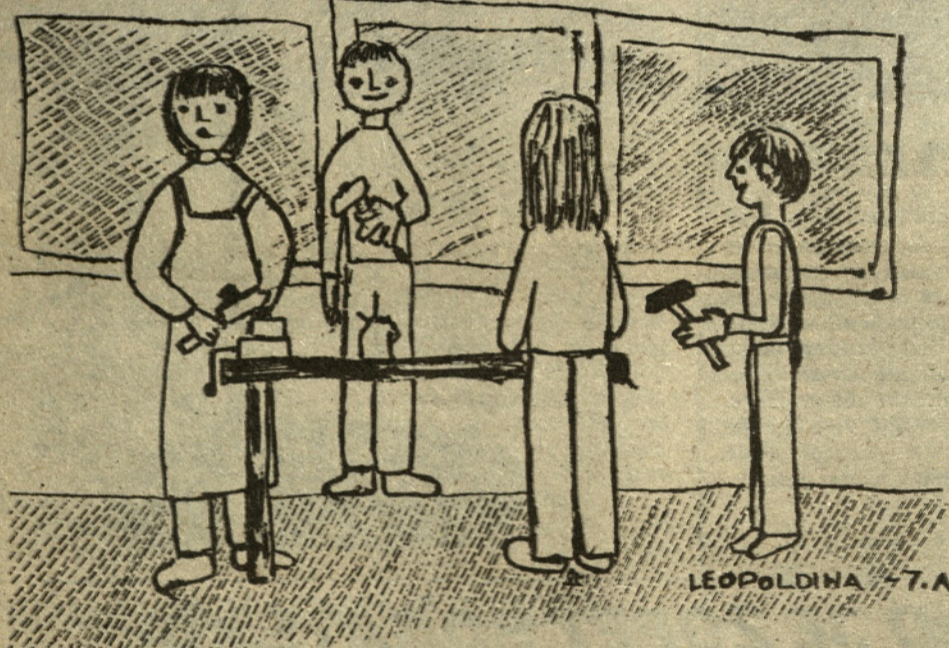
Ljubljenc je beseda, zaradi katerega lahko te nažene soseda.

Lahko je muca, ptič ali hrček, a vsi ti imajo prav majhen srček.

V Afriki imajo za ljubljence bizone, nekateri otroci pa ogromne slone.

Na njih jezidjo, z njimi se igrajo, saj igrač sploh ne poznajo.

Barbara Jelen, Šempeter

PROIZVODNO DELO V SIP ŠEMPETER

Naša šola se je povezala tudi s SIP-om v Šempetru. Sedmošolci smo namreč tudi v tej tovarni imeli proizvodno delo. Ko smo prvič prišli v šempetrsko tovarno kmetijskih strojev, smo najprej dobili navodila za merjenje z mikromerilom in s pomičnim merilom. Na koncu pa smo preverili znanje s testom, ki smo ga vsi zadovoljivo opravili. Čez štirinajst dni pa smo se zbrali v kovinarski delavnici za vajence. Tam smo urezovali notranje in zunanje navoje. Nato smo prešli na brušenje kladiva. Pri tem delu se je tu pa tam prikazal na roki tudi kakšen žulj. Naslednji teden smo se zopet zbrali v tovarni, tokrat smo brusili svoro in vanjo urezali notranji navoj, dokončali pa smo tudi kladivo. Nazadnje so nam izdelke ocenili, saj mo jih kljub težavam vsi dokončali. V SIP-u smo si pridobili nekaj osnovnega znanja iz obdelovanja kovin. Nekaterim učencem pa bo to znanje pomagalo pri izbiri poklica, saj so se nekateri odločili za kovinarsko stroko. Najbrž so jim do te odločitve pomagali tudi prijazni SIP-ovi delavci.

Leopoldina Hribernik, Polzela

Kar se Janezek nauči, to Janez zna

Ze pred leti smo dodobra razčistili, kaj pomeni predšolska vzgoja za naše najmlajše in kakšen vpliv ima načrtno in pravilno zastavljeno delo na kasnejše izobraževanje. Načelno so stvari jasne, zapleta pa se v vsakdanjem življenju, kjer nam neprestano primankuje vrtecev in denarja, da bi lepo zastavljene in zapisane želje tudi uresničili.

Po novem zakonu so vzgojnovarstveni zavodi opredeljeni kot centri za predšolsko vzgojo in tisto mesto, kjer je treba pripraviti malčke na vstop v šolo. Vemo, da vrtec ni dovolj niti za varstvo, kaj šele za druge namene. No, z malce iznajdljivosti in dobre volje pa se da marsikaj storiti. Vrtec na obisku — tako lahko

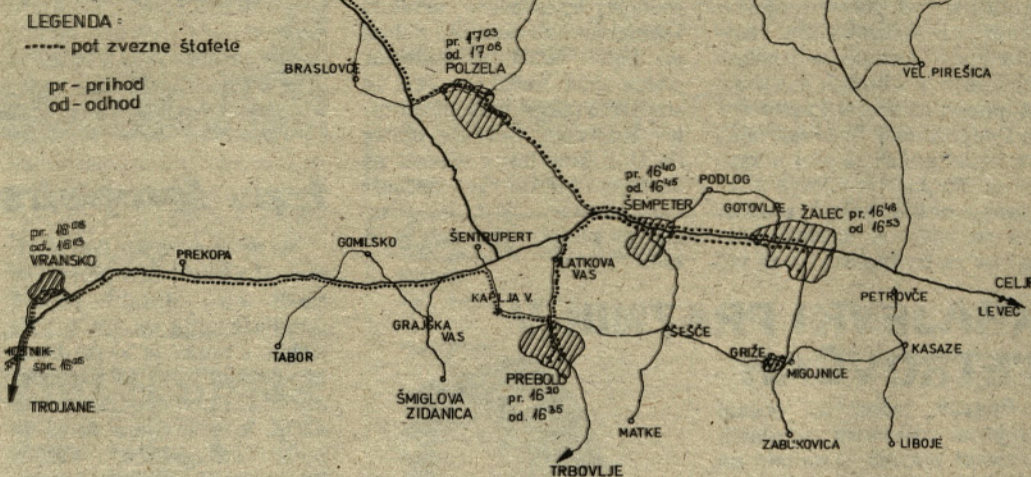
označimo akcijo, ki že sedmo leto zapovrstjo poteka v naši občini. Povsod tam, kjer nimajo vzgojnovarstvenih zavodov, so tudi letos pripravili osemdeseturne programe za malčke od štirih do petih let, tisti, malce starejši, pa obiskujejo pripravo na šolo, ki traja 120 ur. Doslej je v celoletne priprave na šolo vključenih že 82 odstotkov otrok, žal pa še vedno premalo kmečkih. Pred nekaj leti sta v Sloveniji bila vključena v celoletne priprave le dva odstotka kmečkih otrok in tudi danes ta odstotek še ni bistveno drugačen. V vzgojnovarstvenih zavodih pravijo, da je 120 ur resnično premalo za vse tisto, kar bi otrok moral vedeti na začetku šole. Pa ni pomembno, ali zna otrok brati

in pisati, kot marsikdo misli, temveč so pomembnejše umske in govorne sposobnosti, ki jih otrok razvija in pridobi. Zaradi različnih priprav na šolo so tudi kasneje razlike med šolarji zelo velike.

V vzgojnovarstvenih zavodih razmišljajo, da bi v prihodnje po vseh krajevnih skupnostih izvajali enoletne priprave na vstop v šolo. Kadrov imajo dovolj, pri iskanju prostorov pa jim bodo, tako vsaj upajo, priskočile na pomoč krajevne skupnosti in podružnične šole. Skrajšane programe pa bi v prihodnje morali pripraviti tudi za triletno otroke, za katere je še vedno zelo malo narejenega. „Tako kot drevo posadiš, tako tudi raste,“ pravijo vzgojitelji. Irena Jelen

RUBRIKA MLADIH • RUBRIKA MLADIH

POT ZVEZNE IN LOKALNIH ŠTAFET V OBČINI ŽALEC 4. 5. 1983

KVIZ — TITO REVOLUCIJA — MIR

Tekmovanje TITO—REVOLUCIJA—MIR je oblika množičnega idejnopolitičnega izobraževanja mladih, zato nikakor ne bi smelo postati le rutinska akcija, kakor se to dogaja sedaj, ampak bi se morali truditi, da bi prerasla v resnično množično šolo marksizma. Marksistični krožki bi lahko postali oblika, kjer bi mladi z mentorjem prebrali gradivo za

tekmovalce, kjer bi skupaj razreševali nejasnosti, ki bi se pojavljale ob prebiranju gradiva. Občinsko tekmovalstvo je bilo organizirano 5. aprila 1983 v dveh kategorijah. V prvi kategoriji je zasedel: 1. mesto ROBERT TRNOVŠEK, osnovna šola Šempeter, 2. mesto UROŠ KOZELJ, osnovna šola Šempeter, 3. mesto MARJANA BEŠVIR, osnovna

šola Prebold. V drugi kategoriji je zasedel: 1. mesto MATJAŽ HRIBERNIK, OO ZSMS Ločica, 2. mesto ERVIN ANZELC, OO ZSMS Braslovce, 3. mesto MOJCA NAHTIGAL, OO ZSMS Vrbje. V Gornjem gradu bodo tekmovalci zastopali OK ZSMS Žalec 25. aprila 1983 na regijskem tekmovalju. 1. Terglav

S SEJE CENTRA ZA OBVEŠČANJE

Organiziranost Centra za informiranje, raziskovanje in založništvo, vsebinska zasnovana Mladine in priprave na letošnje mladinske delovne akcije — to je bilo nekaj vprašanj, ki so jih kljub slabi udeležbi obravnavali mladi na tokratni seji Centra za obveščanje in propagando. Center je že doslej deloval pri občinski konferenci ZSMS, po navodilih republiške konference pa naj bi prišlo do nekaterih sprememb v njegovi organiziranosti. V žalski občini

je na voljo premalo sredstev, da bi se mladi lahko ukvarjali z raziskovalno in založniško dejavnostjo, zato še naprej ostajajo pri stari obliki delovanja in organiziranja. Poživitvi pa bo treba delo skupin za informiranje, mladinski tisk in politično propagando. Ko so mladi obravnavali vsebinsko zasnovano tednika Mladina, so bili mnenja, da je v reviji zajeto skoraj vse tisto, kar zanima današnjega mladega človeka, ne strinjajo pa se s kvaliteto določenih prispe-

vkov. Zato naj bi po osnovnih organizacijah redno spremljali in obravnavali Mladino ter ostalo mladinsko publikacijo. Ze nekaj časa zbirajo na OK ZSMS prijave za letošnje mladinske delovne akcije. Od 5. junija do 2. julija bodo brigadirji vhiteli krampe in lopate v Posočju, v drugi izmeni (od 2. julija do 1. avgusta) pa jih bo pot vodila v Kruševac. Doslej se je za Posočje prijavilo že 25 mladincev, nekoliko manj zanimanja pa je za delovne akcije v naši pobrateni občini. -ij-

KOVINARSKI POKLIC TUDI ZA DEKLETA

V teh dneh večina slovenskih šolarjev razmišlja, kam po končani osnovni šoli. Morda se bo kdo med njimi odločil za kovinarski poklic in nadaljeval šolanje na našem centru za usmerjeno izobraževanje. V letošnjem šolskem letu izobražujemo v Žalcu sedem oddelkov kovinarske usmeritve in sicer pet s srednjim in dva s skrajšanim programom izobraževanja. Poleg rednega izobraževanja imamo vpisane tudi tri oddelke izobraževanja ob delu.

Za naslednje šolsko leto smo na osnovi potreb in števila razpisanih kadrovskih štipendij razpisali dva oddelka srednjega in en oddelke skrajšanega vzgojnoizobraževalnega programa. Do 25. marca, ko je

potekel prvi rok za vpis na srednjo šolo, se je prijavilo 33 učencev v skrajšani in 44 učencev v srednji program izobraževanja. Število vpisanih učencev v srednji program pa glede na število razpisanih štipendij in potreb združenega dela ni zadovoljivo. Ker je na območju žalske občine kovinsko predelovalna industrija močno razvita, je tovrstno izobraževanje ne le upravičeno, ampak tudi potrebno. Nužno bo preusmerjanje učencev iz drugih usmeritev, kjer je vpis v primerjavi s kovinsko predelovalno usmeritvijo prevelik. Spremeniti pa bo treba tudi miselnost, da je to le moški poklic in da za dekleta ni primeren. Izkušnje so namreč pokazale, da so dekleta v

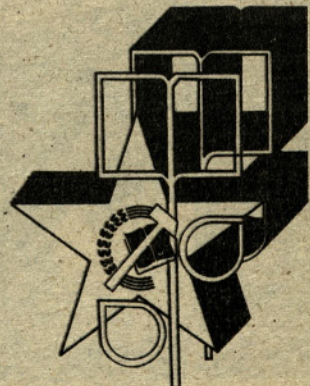
nekaterih smereh kovinarske usmeritve enako ali pa celo uspešnejša kot fantje. Skladno z letnim delovnim načrtom šole in z zakonom o usmerjenem izobraževanju smo v letošnjem letu dolžni izpolniti pogoje za verifikacijo. Ravno v teh dneh ugotavljamo, kako so izpolnjeni materialni in kadrovski pogoji. Prepričani smo, da nam bo s pomočjo celotne družbene skupnosti v žalski občini uspelo zagotoviti pogoje za verifikacijo. Naša družba zahteva vsestransko izobraženega človeka, ki ni le ozko usmerjen. To pa je mogoče le v sodobnih učilnicah, s sodobnimi avdivizualnimi pripomočki in s kvalitetno kadrovske zasedbo. F. Rakuša

NAŠA BESEDA — '83

Prireditve Naša beseda spodbuja mlade k ustvarjalnemu podoživljanju umetniških stvaritev v kulturnih prireditvah in programih, ki lahko združujejo različne veje ustvarjalne dejavnosti mladih v samostojno sporočilno uprizoritveno celoto. Osmo revijo Naša beseda sta organizirala pod pokroviteljstvom Občinske kulturne skupnosti Žalec Občinska konferenca ZSMS Žalec in Zveza kulturnih organizacij Žalec.

Kulturne skupine mladih in posamezniki so predstavili svoje ustvarjalne dosežke v dneh od 17. do 23. aprila na Gomilskem, v Vrbju, v Šempetru in v Žalcu. Na prireditvi se je predstavilo 19 odraslih skupin ter šest šolskih kulturnih društev, pomenila pa je splet najrazličnejših ustvarjalnih dosežkov na področju gledališke, recitatorske plesne, lutkovne in likovne dejavnosti.

I. Terglav

LETOS OBČINSKI PRAZNIK V GRIŽAH

Le še dobra dva meseca nas ločita od začetka praznovanja občinskega praznika, ki bo letos v Grižah. Sredstev za izgradnjo komunalnih objektov je iz znanih razlogov vsako leto manj in tako ne bo mogoče uresničiti vseh potreb krajevne skupnosti. Razpoložljiva sredstva bodo namenili za ureditev telefonije v obrobju krajevne skupnosti in sicer v Zagrebenu in Podgozdniku. Predvidevajo, da bodo pričeli skupaj s krajevno skupnostjo Liboje z izgradnjo mrliške veže. V programu pa imajo še ureditev prostorov za civilno zaščito in več

manjših komunalnih del.

Organizacije in društva pa so si zastavila izredno obsežen program prireditev, posvečenih obujanju zgodovine NOB in delavskega gibanja, ter kulturnih in športnih prireditev. Naj omenimo srečanje upokojenih rudarjev in delavcev rudnikov Liboje in Zabukovica, pohod po poteh NOB ob 40-letnici padca dela Veličkove čete in streljanja talcev, srečanje kurirjev Štajerske, odkritje plošče na Goriškovi hiši v spomin na Jurčkovo linijo in srečanje internirancev. Več o posameznih prireditvah bomo še pisali.

KRAJEVNI PRAZNIK V PETROVČAH

Pretekli teden so občani krajevne skupnosti proslavili krajevni praznik v spomin na 24. april 1942, ko so iz tega kraja odšli v partizane prvi vaščani. Na svečani seji skupščine so ocenili opravljeno delo za preteklo leto in podelili priznanja krajevne skupnosti ter brónaste znake OF.

Predsednik sveta KS Ivan Slamnik nam je dejal, da je bilo delo krajevne skupnosti tudi v preteklem letu uspešno. Med največje pridobitve štejejo modernizirano cesto Petrovče—Liboje v dolžini 1,2 kilometra, izgradnjo kanalizacijskega kolektorja za potrebe nove mlekarne, pločnike in nove prostore krajevne skupnosti. Kanalizacijo pa so začeli urejati tudi v Levcu. Na svečani seji so

Ivan Slamnik

poudarili tudi pomemben prispevek organizacij združenega dela za razvoj krajevne skupnosti.

V času praznovanja krajevnega praznika so pripravili pohod ob pomnikih NOB, športne in kulturne prireditev.

V LIBOJAH BODO PRAZNOVALI

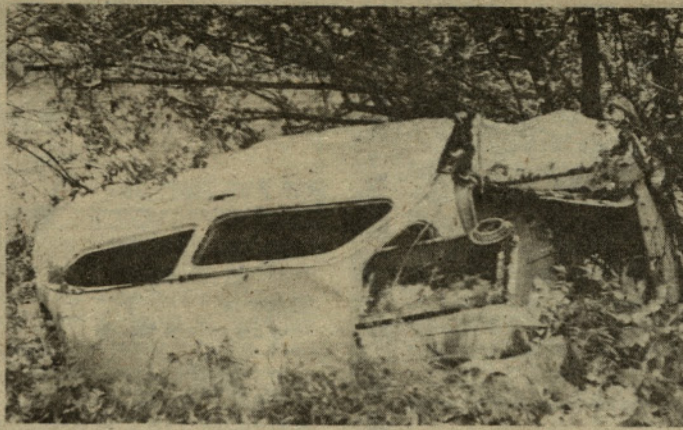
S praznovanjem krajevnega praznika od 24. aprila do 7. maja bodo v Libojah počastili 40-letnico AVNOJ-a, dan OF in praznik dela. V tem času se bodo zvrstile športne in kul-

turne prireditev, organizirali bodo pohoda po mejah krajevne skupnosti in po pomnikih revolucije, ki se bosta zaključila s kresovanjem in s tovariškim srečanjem na Brnici.

Delovna akcija za praznik OF na Vranskem

Na Vranskem so se odločili, da bodo praznik OF proslavili delovno. Za ureditev vodo-voda do kmetije Jeseničnik. Slape nad Vranskim, bodo organizirali delovno akcijo. K

sodelovanju vabijo vse, ki znajo solidarnost pokazati »konkretno«, zato pričakujejo tudi pomoč sindikalnih organizacij iz celotne občine. Kako je krajevni skupnosti Vransko uspela akcija, bomo poročali v naslednji številki.

Izziv šempetrskih ribičev

Na nedavni skupščini Ribiške družine Šempeter so ribiči ostro obsodili pojave onesnaževanja okolja v naši dolini. Čeprav je to problem že vrsto let in je bilo izvedenih že kar precej očiščevalnih akcij, se pojavljajo nova in nova odlagališča, kamor brezvestneje odlagajo vse poprek. O posledicah tega malomarnega obnašanja so ribiči že pisali, pozivali in rotili, toda zaman. Zato šempetrski ribiči zahtevajo dosledno in ostro ukrepanje proti onesnaževalcem, sami pa so kot doslej pripravljeno sodelovati pri očiščevalnih akcijah. Žal so jim pri tem največkrat priskočili na pomoč največkrat le mladi iz osnovnih šol.

so svoje očiščevalne akcije pa so pripravili tudi člani lovske družine Zalec. Za širšo akcijo so se obrnili tudi na občinsko skupščino, vendar ni bilo odziva. Zato šempetrski ribiči javno pozivajo vse odgovorne z območja naše občine, da prično resno razmišljati o malomarnem odnosu do naravnega okolja in čistosti voda ter da se prično organizirano izvajati očiščevalne akcije na celotnem območju naše občine, saj je varovanje okolja končno zadeva vseh nas in ne le ribičev in soloobveznih otrok.

Izziv je torej tu, odziv pa je zadeva nas vseh — naše vesti. Slike, kot je ta ob potoku Ložnice, so žal prepogoste.

Prijava čebeljih družin

Vsi lastniki čebeljih družin, ki še niso včlanjeni v katero od čebelarških družin, so dolžni prijaviti število in mesto stojišča čebeljih družin najbližji čebelarški družini. To lahko storijo v Grižah pri Štefanu Goršku, v Gotovljah pri Jožetu Juretiču, v Braslovčah pri Miranu Korošču, v Taboru pri Milanu Verdelju, v Šempetru pri Ediju Svetu, v Preboldu pri Antonu Potočniku, na Ponikvi pri Jožetu Jezerniku, v Vinski gori pri Alojzu Breclu, na Vranskem pri Francu Koziju ter na Polzeli pri Mirku Stropniku.

Prijava je potrebna za zagotovitev učinkovitega zdrav-

vljenja in preprečevanja boleznih vseh čebeljih družin na našem območju. Hkrati pa je vsak lastnik dolžan prijaviti vsak sum o okuženosti; v nasprotnem primeru je lahko kaznovan z denarno kaznijo nad 5.000 dinarjev.

Lastniki čebel so po naj-novejših določilih upravičeni do bonov za pogonska goriva in sicer glede na število prijavljenih čebeljih družin. Potrdila zanje bo za člane izdajala Zveza čebelarških družin občine Zalec, za kooperante zadruga pa Čebelarška zadruga glede na oddano količino proizvodov.

Krajanom Petrovč

Svet krajevne skupnosti Petrovče obvešča krajane, da je sprejel sklep o razdelitvi naselja na pet sosesk in sklep o spremembi števil na stanovanjskih zgradbah v teh soseskah.

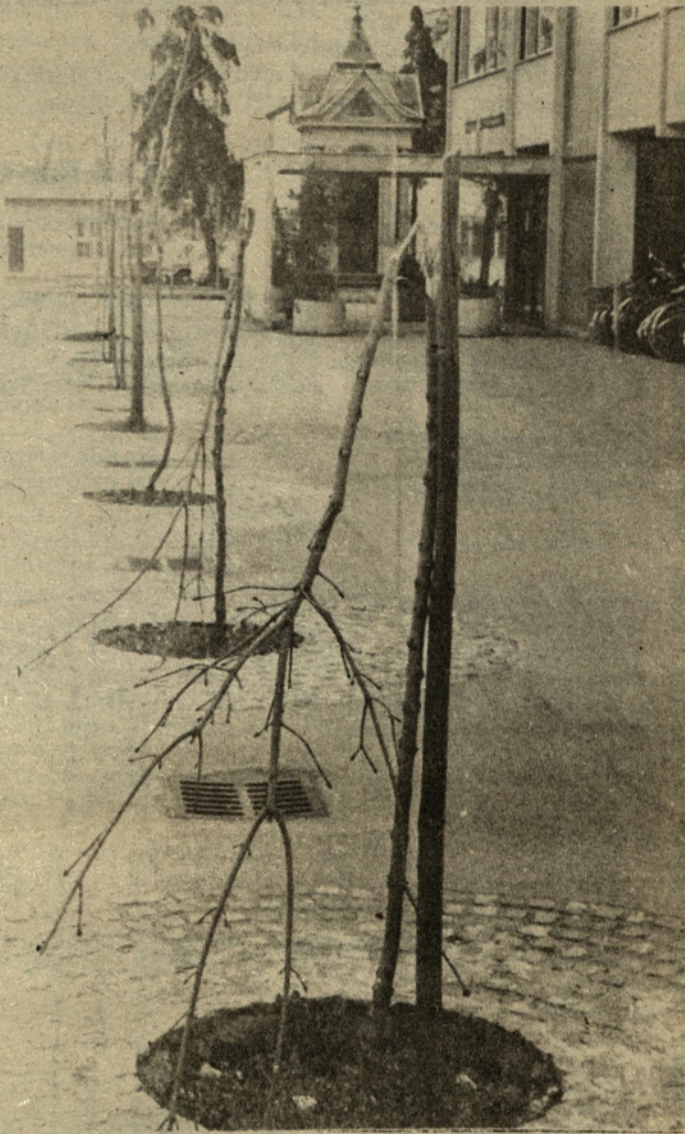
Predlog je dan v enomesečno javno razpravo od 1. aprila 1983 dalje. Vsa pojasnila dobijo krajani pri tajniku krajevne skupnosti.

KDAJ BOMO VANDALOM STOPILI NA PRSTE?

Pred dnevi smo bili na Polzeli ponovno pričča vandalskemu izpadu, ko so uničevalci preizkušali svojo moč na mladih drevesih v spomin-skem parku pri spomeniku. Tega parka se izredno radi lotevajo, če ne drugače, pa

tako, da se vozijo po zelenicah in razbijajo reflektorje. Tokratno žrtev s mlada drevesa, le nekaj korakov oddaljena od spomenika petdesetim žrtvam fašizma. Doklej še tako?

Tekst in foto: M. Palir

ZELENA BLAGOVNICA HMEZAD JE ZOPET BOGATEJŠA

6 let

DO NOTRANJA TRGOVINA
TOZD MALOPRODAJA
ZALEC tel. (063) 710-416

Širok krog kupcev, kar 250.000 jih je bilo v preteklem letu, je zelena Blagovnica, kot jo sami najraje imenujejo, ponovno razveselila z novimi prodajnimi prostori, z razširitvijo prodajnega programa in z novo vsebinsko zasnovo. Tako je zaključena tretja faza preurejanja blagovnice, ki se je v šestih letih poslovanja razvila iz specializirane trgovine za kmetijsko mehanizacijo

in v trgovino s širokim programom tehničnega materiala in vse bolj postaja kmetijsko tehnični blagovni center.

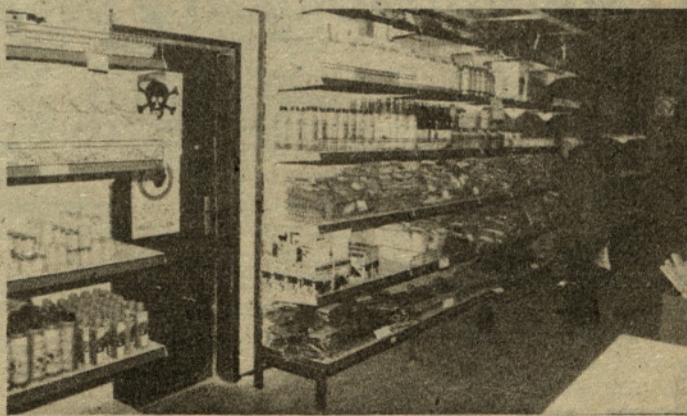
VSE OD VIJAKA DO TRAKTORJA
V KMETIJSKO TEHNIČNEM BLAGOVNEM CENTRU
ZALEC

In kaj je novega v zeleni Blagovnici?
V novem delu prodajnih

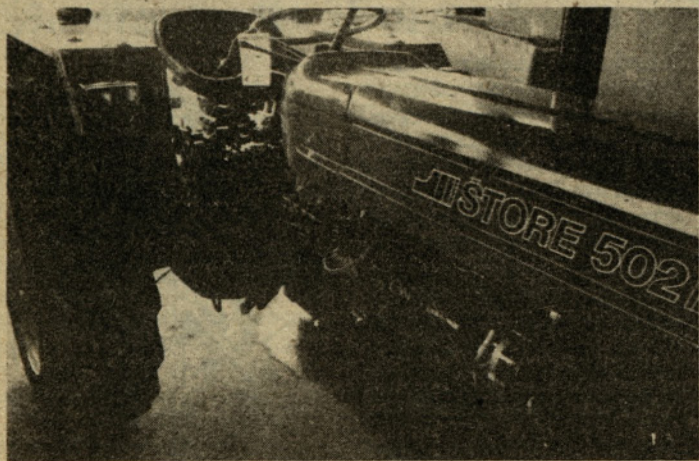
prostorov, ki so jih preuredili iz skladišč, lahko najdemo na policah, agrokemijska sredstva za zaščito rastlin v kmetijstvu, semensko blago in krmlila. S tem so zaokrožili program agrotehničnega asortimana in tako blagovnica ponuja kupcem, od kmetijskih proizvajalcev do vrtičkarjev, vse, kar potrebujejo. Kupci pa so najbolj zadovoljni, ker odsej lahko sami zbirajo potrebno blago, ki je naloženo

ko so zadovoljni kupci. Ko smo se sprehodili po trgovini, smo v objektiv ujeli nekatere zanimivosti, o katerih pa je najbolje, da se sami prepričate.

VSEM OBČANOM,
POSLOVNIM SODELAVCEM IN ZVESTIM
KUPCEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK OF IN
ZA PRAZNIK DELA —
1. MAJ

Širok izbor zaščitnih sredstev in semen

S traktorji pa tudi v Blagovnici ne morejo ustreči vsem željam kupcev

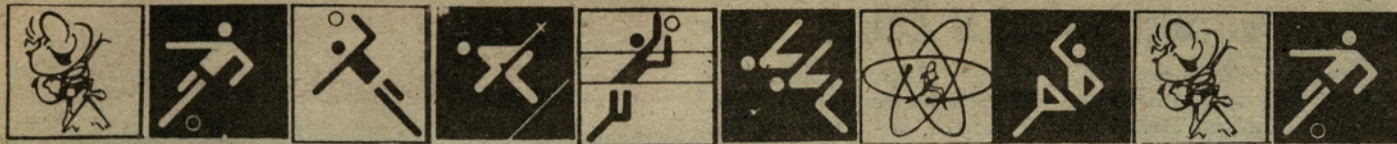
na policah. Povedati je še treba, da je zelena Blagovnica kljub pomanjkanju nekaterih blaga dobro založena in lahko verjamemo mnenju kupcev, ki pravijo, da česar druge ne dobijo, najdejo edino še v blagovnici.

Za tako hiter razvoj Blagovnice, predvsem pa za pridobitev tako širokega kroga kupcev ima veliko zaslug 50-članski kolektiv, ki je v preteklem letu ustvaril 510 milijonov celotnega prihodka, kar pomeni 700 tisoč dinarjev ustvarjenega dohodka na zaposlenega. To so rezultati, ki delavce Blagovnice uvrščajo med najuspešnejše v tej dejavnosti v občini. Vsa dosedanja odrekavanja se jim že obrestujejo, najbolj pa so zadovoljni.

Novi prodajni prostori so preglednejši

Državna reprezentanta v smučarskih skokih

Ko smo na televizijskih zaslonih spremljali tekmovanje za svetovni pokal v smučarskih skokih v Planici, smo še posebej pozorno spremljali in hkrati držali pesti za skakalca s številko 18-Matjaža Debelaka iz Braslovč. Mladega, še ne 18 let starega junaka, ki si je z uspehom v Planici zagotovil mesto v državni članski re-

skusa in čeprav sem na treningih opravil preko 500 skokov, se bil na treningih boljši kot na tekmah. Na mladinskem svetovnem prvenstvu na Finskem sem na treningu bil vedno med tremi najboljšimi, na tekmi pa šele devetnajsti, predvsem zaradi slabih vremenskih razmer in omenjenih slabosti.

stvu lani. Njegov najboljši prijatelj je Franc Vigela, koroški Slovenec iz Zahomca, sicer pa letošnji svetovni prvak.

In kakšni so njegovi cilji, še zlasti naslednje leto, ko bodo v Sarajevu olimpijske igre?

»Čeprav imamo trenutno odmor, pa redno treniram za izboljšanje kondicije. Letošnji odmor bo kratek, kajti priprave za naslednje leto bodo zaradi olimpijskih iger zelo zahtevne. Predvsem pa si želim mesto v državni članski reprezentanci, nastop na vo-

letni turneji, na poleih v Oberstdorfu, največja želja pa je nastop na olimpijskih igrah.

Mirno lahko rečemo, da je Matjaž že dosegel enega največjih uspehov sedanje generacije v naši občini. Veliko obeta tudi njegov brat Janez, ki je član mladinske A reprezentance. »Veliko zaslug za najine uspehe ima oče, ki se za naju veliko žrtvuje«, sta ob zaključku razgovora dejala Matjaž in Janez. Obema želimo še mnogo športnih uspehov.

presentanci, smo obiskali na njegovem domu. »Imate srečo, da ste našli fanta doma, saj ju letošnjo sezono ni bilo skoraj nič doma.« je dejal oče Ivan, ki je na svoja fanta, Matjaža in Janeza, zelo ponosen.

Najprej smo povprašali Matjaža, kako je zadovoljen z preteklo sezono. »Zadovoljen sem z doseženimi rezultati, čeprav bi lahko bilo še bolje. Še vedno se mi je poznala lanska poškodba in operacija meni-

Ko smo mu zastavili vprašanje, kako preživlja trenutke predno se spusti po zaletišču, je dejal, da ga je strah le takrat, kadar ima občutek, da ni v formi, sicer pa je vsak skok posebno doživetje. Matjaž skače dobrih devet let in je v tem času dosegel veliko uspehov o čemer pričajo tudi priznanja, pokali in medalje na steni v njegovi sobi. Povejmo še, da je njegov najdaljši skok 107 m, ki ga je dosegel na državnem prven-

POLFINALE PIONIRSKEGA FESTIVALA

Prizadevni košarkarski delavci TVD Partizan iz Polzele so skupaj z osnovno šolo Vera Šlander Polzela organizirali polfinale pionirskega festivala za pionirje in pionirke. Na njem so sodelovali pionirji in

pionirke iz Maribora in Ptuja, pionirji Savinje in pionirke Šaleške. Finalist pri pionirjih je postala selekcija Savinje, pri pionirkah pa selekcija Maribora.

D. Terglav

POHODI PO POTEH NOB

Udeležba planincev naše doline na različnih republiških spominskih pohodih po poteh NOB je že tradicionalna. Tako so se letos kmalu po pohodu na Osankarico začeli pripravljati na pohod na Stol. Tega pohoda se je udeležilo okoli sto planincev iz Prebolda in Polzele.

Planinsko društvo Polzela organizira vsako leto udeležbo pohodnikov na Snežnik. Ta pohod je posvečen spominu na bitke primorskih partizanov, letos pa se ga je udeležilo 45

planincev iz naše doline. Vsi so kljub izredno slabemu vremenu prispeli na vrh. Slabo vreme je bilo tudi vsakoletni spremljevalec udeležencev pohoda na Porezen, letos pa jim je bilo vreme naklonjeno, saj je bilo prav spomladansko. Skupaj s tisočimi planinci je več kot sto planincev iz naše doline počastilo spomin na padle boce IX. korpusa. Razveseljivo je tudi, da se teh pohodov vsako leto udeleži veliko število mladih.

-fj

NAŠI STRELCI NA DRŽAVNEM PRVESTVU V BEOGRADU

V petek so na državno prvenstvo v streljanju odpovali tudi strelci iz naše občine. Štirje so se namreč uvrstili na državno prvenstvo in že to je velik uspeh. Do zaključka

redakcije za rezultate še nismo izvedeli, v naslednji številki pa bomo o tem, kako so se odrezali v Beogradu, pripravili tudi posebno reportažo.

ju

362 POHODNIKOV NA DOBROVLJAH

Planinski društvi Polzela in Zabukovica že več let zapovrstjo skupaj organizirata pohode po poteh NOB. Izdali sta tudi posebne dnevnik in značke. Tako je letošnji prvi pohod organiziralo Planinsko društvo Polzela, in sicer na Dobrovlje, udeležilo pa se ga je kar 362 pohodnikov različnih planinskih društev

(Celje, Polzela, Tabor, Zabukovica, Žalec ter Ljubljana matica). Udeležili so se ga tudi učenci različnih osnovnih šol. Pohodniki so obiskali več znanih točk, pri spomeniku pod Grmado pa so se poklonili štirim borcem IV. operativne cone, ki so tu pokopani.

-fj

PRIZADEVNI PLANINCI IZ TABORA

Planinsko društvo Tabor sodi med najbolj aktivna društva v kraju. Vanj je vključenih 180 aktivnih članov, delo pa imajo porazdeljeno v štirih skupinah: mladinsko, markacijsko, izletniško in oskrbovalno za Zajčvo koč. Nedavno tega so imeli občni zbor, na katerem so ocenili dosežanje delo ter sprejeli program dela. Med številnimi nalogami, ki so jih zadali, bodo vsekakor zani-

mivi Zajčevi dnevi, v okviru katerih nameravajo organizirati predavanja znanih alpinistov in popotnikov, izlet na Krvavico in Čemšeniško planino, zaključili pa naj bi jih s srečanjem krajanov v Taboru. V stari šoli v Lokah so si zagotovili kljubski prostor, ki ga bodo s prostovoljnim delom obnovili, veliko dela pa so opravili tudi pri Zajčvi koči.

Gregor Pepel

nama

Naročajte blago v Prodajnem centru NAME v Levcu preko plavega telefona 21-505. Večje količine kupljenega blaga vam brezplačno dostavimo na dom.

OBVESTILO IZ NAME!

V prodajnem centru NAMA LEVEC sprejemajo

NAROČILA ZA DCBAVO PREMOGA

Podrobnejše informacije dobite na KREDITNEM ODDELKU NAMA LEVEC ali na telefon 26-317.

HOTEL

GOLDING RUBIN

ZA 27. APRIL, DAN OF, IN ZA 1. MAJ — PRAZNIK DELA — ISKRENO ČESTITAMO DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM OBČINE ŽALEC

LJUBLJANSKA BANKA — SPLOŠNA BANKA CELJE EKSPOZITURA ŽALEC

ČESTITA

za praznik **osvobodilne fronte in 1. maj — praznik dela**

vsem občanom in delovnim ljudem ter poslovnim sodelavcem

NOVO V ŽALCU!

FOTO TATJANA RIBIČ,
ul. Rista Savina 1

- fotografije za osebne izkaznice, voziška dovoljenja in potne liste dobite takoj;
- povečujemo otroške in poročne slike ter reprodukcije, izdelujemo pa tudi vse ostale fotografije;

Zaupajte v kvaliteto!
Se priporočamo!

TOZD VVZ „JANKO HERMAN“ ŽALEC

obvešča

starše, da bodo sprejemali prošnje za vpis otrok v vzgojno-varstvene enote do vključno **15. maja 1983**. Obrazce za vpis lahko dobijo v vseh VVE. Starši, ki imajo svoje vloge v VVE že več kot eno leto, morajo le-te obnoviti, ker jih sicer komisije ne bodo obravnavale.

Komisije za sprejem otrok v VVE se bodo predvidoma sestale do 10. junija 1983 in starše o sprejemu pisno obvestile.

OBČINSKA ZVEZA DPM ŽALEC
Kadrovska komisija

razpisuje

dela in naloge

SEKRETARJA

Poleg splošnih pogojev, ki jih določajo zakonski predpisi morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja ali srednja izobrazba z izkušnjami na področju delovanja DPM in pri delu z mladino;
- moralno-politična neoporečnost.

Razpis velja 15 dni po objavi, prijave pošljite na naslov: Občinska zveza DPM Žalec.

Hmezad

do **NOTRANJA TRGOVINA TOK MEGA ŽALEC** n. sol. o.
63310 ŽALEC VREČARJEVA 8 TELEFON (063)710-951 TELEX: 33545 p. p. 27

HMEZAD — NOTRANJA TRGOVINA

TOK MEGA Žalec

Obveščamo

vse zainteresirane samostojne obrtnike, da do 10. maja 1983 zbiramo pisne ponudbe za najem poslovnih prostorov, namenjenih mirni obrtni dejavnosti v Novem Celju.

Nudimo okrog 1250 kv. m poslovnih površin v pritličju in 1250 kv. m v nadstropju.

Zainteresirani obrtniki lahko dobijo potrebne dodatne informacije osebno ali na sedežu TOK MEGA, Vrečarjeva 6 Žalec, oziroma po telefonu na številki 710-951.

Zarja

Industrija, lesnih, kovinskih in konfekcijskih proizvodov ter storitvene dejavnosti v gradbeništvu n. sol. o. PETROVČE

Komisija za delovna razmerja
TOZD KOVINOOPREMA

objavlja

prosta dela in naloge:

KV KLJUČAVNIČAR — 3 izvajalci

Pogoj: poklicna šola kovinske smeri z najmanj dveletno prakso

Nagrajevanje in OD po pravilniku o razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za OD, nadomestilih OD in drugih osebnih prejemkih delavcev TOZD.

Nudimo samsko stanovanje.

Rok za prijavo je osem dni na naslov: DO ZARJA Petrovče, 63301 PETROVČE.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

SIGMA ŽALEC

N. SOL. O. SAVINJSKA INDUSTRIJA OPREME IN GRADBENA MONTAŽA

SIGMA ŽALEC TOZD KP VRANSKO

razpisuje na osnovi sklepa DS TOZD Vransko

JAVNO LICITACIJO

- za peči za centralno ogrevanje (peči brez garancije)
- različen repromaterial
- odpisana osnovna sredstva

Licitacija bo 10. maja 1983.

Vse navedene predmete si je možno ogledati na dan licitacije v TOZD KP VRANSKO od 14.30 do 15.30 ure.

DA NE POZABIMO**Ivan Cankar, Vransko in turizem**

Naslov bo marsikoga navedel na to, da bo podvomil o avtorjevi resnosti. Nimam stranu, narobe, pričakujem vsaj zahvalo za predlog.

V Savinjskem občanu je (meni sicer neznan avtor) Štefan Kočar v rubriki Da ne pozabimo (januarska in februararska številka 1983) obširno in izčrpno ter z nekaj izjemami strokovno neoporečno napisal prispevek o prijateljstvu med Lavoslavom Schwentnerjem, članom nekoč ugledne družine z Vranskega, in Ivanom Cankarjem. Čeprav je bil odnos med njima že večkrat populariziran, vendar se sproti pozablja oziroma poznavalci „gledajo“ na L. Schwentnerja bolj kot na Ljubljancana kot na Vranščana (v tem grmu tiči moj zajec!).

Znanstveno je utemeljeno, da bi brez L. Schwentnerja v slovenski književnosti tudi skorajda neponovljivo genialnega pisatelja Ivana Cankarja ne bilo. Odnos med njima je fenomen in brez primere. Ivan Cankar je bil večkrat gost Schwentnerjevih na Vranskem. To je dejstvo. Število teh gostovanj in z njimi povezanih zanimivosti še prav gotovo niso povsem izčrpane.

Drugo! Na srečo je ohranjena fotografija, ki sta se L. Schwentner in Ivan Cankar pobratila — na Dunaju 1902. leta. Objavlja jo tudi Cankarjev album, ki ga je izdalo mariborsko Obzorje 1972. Izvirnik pa hrani NUK v Ljubljani.

Tu smo! Novo mesto ima menda kar dvoje kulturno-zgodovinskih sob, in sicer v gostinskih hišah; sobo Josipa Murina in sobo Janeza Trdine, pisca Bajk in povesti o Gorjancih. Enakih primerov je v Sloveniji še več, največ pa kajpak v Ljubljani. Posebnost teh soban, hramov, kleti itd. je v tem, da nevsiljivo plemenitijo gostinstvo oziroma turizem, pa še posebnih stroškov za njihovo čiščenje in varovanje ni.

Zakaj neki ne bi še Vranščani uredili Cankarjeve sobe — na primer v skrajni sobi današnjega hotela Slovan? Brez večjih investicij bi se povečala fotografija iz leta 1902, njej bi pridali še ustrezne fotografije družine Schwentnerjevih, dokler so bili še Vranščani, morda še kakšne karikature, ter vse to enostavno obesili na južno steno (tretje) sobe sedanjega hotela Slovan. Razumljivo, da bi bilo nujno čimprej sklicati kulturno prosvetne delavce z Vranskega, kajpak brezpogojno s tovarišico Slavo Schwentner, kolikor ji njena leta to dovoljujejo (84 let!). Tak — prvi — sestanek naj bi bil takoj (po moje) predlagani tretji sobi pri Slovanu.

Moj predlog je le moj prvi nasvet, iskrena želja, da bi tudi Vransko imelo nekaj, česar drugeje ni. Skratka: turistično zanimivost, ki vsaj škodila ne bi in, četudi bi jo želeli uresničiti še letos — večjih stroškov ne bi bilo, se pravi, vse bi bilo v duhu stabilizacije.

Jaka Slokan
Ljubljana,
Na jami 7

**IVAN KRAGL
ZLATAR JUVELIR**
ŽALEC, ŠLANDROV TRG 39

Obveščam cenjene stranke, da odkupujem lomljeno zlato:

14-karatno po 500 dinarjev/gram
22-karatno po 870 dinarjev/gram

20 let Župe Kruševac

Turistično gostinska organizacija Župa Kruševac, v sklopu katere je tudi hotel Golding Rubin iz Žalca, praznuje letos 20-letnico delovanja. O prehojeni poti, ki je bila zelo uspešna, je na svečnosti posvečeni jubileju, govoril predsednik kolegijskega poslovnega organa Džordže Radmanovič.

15. marca 1963 je bila na pobudo občinskih dejavnikov ustanovljena Turistično gostinska organizacija Župa z združitvijo posameznih gostinskih obratov v Kruševcu. Dva hotela, šest restavracij, 190 zaposlenih in sto ležišč so podatki iz osebne izkaznice te organizacije ob ustanovitvi. O uspešno prehojeni poti in o hitrem razvoju govore podatki, na katere so delavci Župe ponosni. 1600 ležišč, 12000

sedišč, 800 zaposlenih in 133350 nočitev ob koncu lanskega leta izvršča to organizacijo med pomembne nosilce turistično gostinske dejavnosti v Srbiji, ki je leta 1980 segla tudi preko republiške meje v pobrateno občino Žalec.

Čeprav zaostrene gospodarske razmere močno vplivajo na ustvarjanje dohodka v turistično gostinski dejavnosti, še posebej zaradi bencinske krize, omejevanja potovanj in znanih težav v turizmu, so v preteklem letu povečali skupni prihodek z indeksom 140, dohodek s 136 in sredstva za akumulacijo za 201 odstotek.

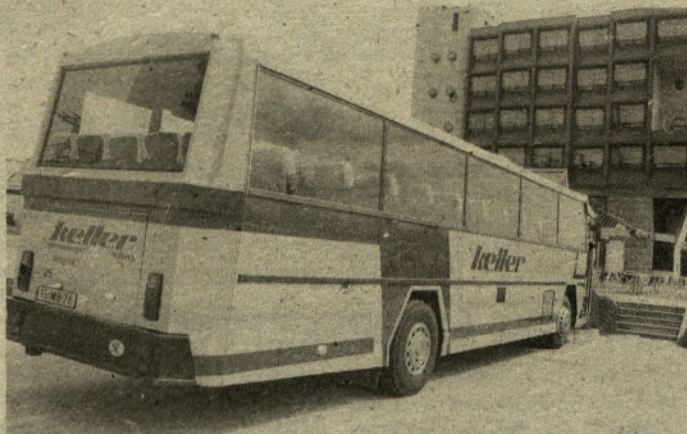
V imenu uredništva k jubileju in k doseženim rezultatom kolektivu Turistično gostinske organizacije Župa Kruševac iskreno čestitamo.

Nizozemski turisti v Žalcu

Lepote in znamenitosti bližnje in dalnje okolice Savinjske doline privabljajo vsako leto več turistov iz domovine in tujine. V preteklem letu je bilo v hotelu Golding Rubin največ gostov iz Istre in Nizozemske, ki so bili izredno zadovoljni tudi z uslugami hotela.

Tako se je uspešno začela tudi letošnja turistična sezona,

saj je v Žalec že prišla prva skupina nizozemskih turistov. Tedensko se bodo skupine nizozemskih turistov menjavale vse do meseca oktobra. Hotel Golding Rubin je za turiste pripravil tudi zanimiv program ogledov znamenitosti in ostalo, da se bodo gostje dobro počutili.

ZŠAM ŽALEC VABI

V NEDELJO, 15. maja, ob 14. uri na

VELIKO TOMBOLO

na avtopoligonu pri Šempetru v Savinjski dolini.

Dobitki: 2 TRAKTORJA ŠTORE 502
2 AVTOMOBILA LADA 1500 S
6 AVTOMOBILOV ZASTAVA 750

in več sto drugih dobitkov.

Pridite in poskusite srečo! Morda čaka prav vas.

Tudi proslave časovno uskladiti

Zato, da bi zagotovili racionalno porabo sredstev, vendar ne na račun vsebine in kvalitete, proslav ter prireditev, bo v bodoče skrbel koordinacijski odbor za proslave in prireditve pri občinski konferenci SZDL Žalec. Odbor bo med ostalim skrbel tudi za časovno usklajenost občinskih prireditev. Za letošnje leto je odbor pripravil naslednji program, ki ga je potrdilo tudi predsedstvo občinske konference SZDL.

- APRIL:** 22. in 23. — OBČINSKO TEKMOVANJE KOVNARJEV — Šempeter
od 23. do 28. — REPUBLIŠKO SREČANJE PIONIRJEV SAHISTOV — Žalec
26. april — OSREDNJA OBČINSKA PROSLAVA DNEVA OF s podelitvijo priznanj — Žalec
- MAJ:** 1. maj — MNOŽIČNO SREČANJE DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV, POSVEČENO 27. APRILU IN 1. MAJU TER 45-LETNICI 1. SEJE KPS — Šmiglova zidanica
22. maja — SLAVNOSTNA AKADEMIJA ZA DAN MLADOSTI — Prebold
- JUNIJ:** 3. junij — SPREJEM UDELEŽENCEV VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI — Celje, Žalec
25. junij — ŽALSKA NOČ — Žalec
- JULIJ:** od 3. do 10. — PRIREDITVE, POSVEČENE OBČINSKEMU PRAZNIKU — Griže in ostale KS
4. julij — OSREDNJA PROSLAVA, POSVEČENA OBČINSKEMU PRAZNIKU — Griže
30. 7. in 1. 8. — SREČANJE MLADIH ZADRUŽNIKOV SLOVENIJE — Vransko
- AVGUST:** 7. ali 14. — DAN HMELJARJEV — Braslovče
- SEPTEMBER:** 4. 9. — TABOR LJUDSKE FRONTE — Mrzlica
od 9. do 17. — TABORSKI KULTURNI DNEVI — Žalec
— SREČANJE PIONIRJEV GRAFIKOV SLOVENIJE IN GRAFIČNI BIENALE — Žalec
- OKTOBER:** — PROSLAVA BITKE NA ČRETI — Čreta
- NOVEMBER:** 25. 10. — OSREDNJA OBČINSKA PROSLAVA 40-LETNICE REPUBLIKE — Žalec
- DECEMBER:** 22. 12. — PROSLAVA DNEVA OBOROŽENIH SIL — Žalec
od 1. do 31. — NOVOLETNO PRAZNOVANJE OTROK — vse KS

Poleg navedenih svečanosti bosta še dve prireditvi: dan invalidov in razstava ročnih del invalidov, ki pa časovno še nista opredeljeni.

FOTOKRONIKA

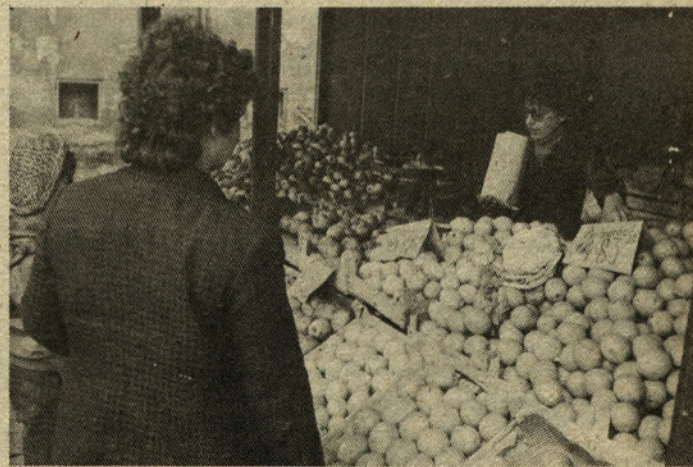
Čeprav smo že na pragu maja, nekateri kmetijci v Savinjski dolini še vedno niso pospravili z njih koruznice. Fotografijo smo posneli te dni v okolici Prebolda. Lastnike bi opozorili na občinski odlok, ki določa, do kdaj je treba požeti koruznico, pa še na to, da je takšna malomarnost tudi kazniva.

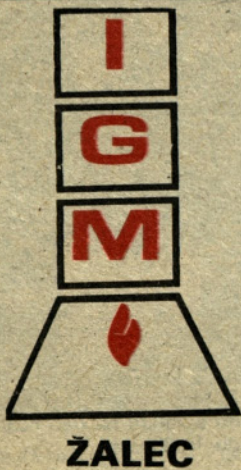
Hmeljarjem v Savinjski dolini v teh dneh ne zmanjka dela. Ponekod še obrezujejo hmelj, drugi pa so že napeli vrvice, ki bo rabila za oporo hmeljskim pogankom. Na sliki: nočno obrezovanje hmelja v Dolenji vasi pri Preboldu.

Krajani zaselka Grče pri Kalah so zgrabili za lopate in skupaj z »vikendaši« skopali traso za vodovod. Tako se jim bo uresničila dolgoletna želja, najbolj pa se vode veselo kmetje, saj jim je za napajanje živine vode večkrat primanjkovalo.

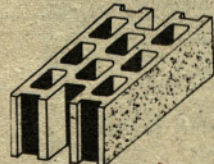
S ponudbo na žalski tržnici gospodinjje niso zadovoljne. Izbire sadja in zelenjave skoraj ni nobene, pa tudi cene doslej niso bile konkurenčne. Gospodinjje je končno razveselila pred dnevi postavljena stojnica z južnim sadjem in zelenjavo. Poleg bogate izbire so tudi cene konkurenčnejše. Upamo, da to ne bo le začetna trgovska poteza! Nasploh bi na tržnici ponudba lahko bila pestrejša, velja pa tudi razmisliti o odpiralnem času. Namreč po 15. uri ni mogoče v Hmezadovi prodajalni dobiti sicer zelo iskanih rib.

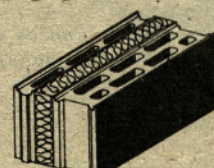
**Industrija
gradbenega
materiala**

Gradnja 30-let

BETONSKA OPEKA: V-12

STIBO — termični betonski blok

V-8

V-5

39 x 29 x 19 cm

39 x 19 x 19 cm

39 x 8 x 19 cm

39 x 29 x 19 cm

**10 let
schiedel®**